

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 172 (XVI) — Nr. 834

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 9 septembrie 2004

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
1.386. — Hotărâre privind aprobarea Strategiei naționale pentru ocuparea forței de muncă, 2004—2010	2—37	Internelor în domeniul public al Județului Caraș-Severin și în administrarea Consiliului Județean Caraș-Severin	39
1.400. — Hotărâre privind trecerea unor construcții aflate în administrarea Ministerului Administrației și Internelor din domeniul public al statului în domeniul privat al statului, în vederea scoaterii din funcțiune și a demolării acestora	38	1.402. — Hotărâre privind trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale în domeniul public al municipiului Bacău și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Bacău	39—40
1.401. — Hotărâre privind trecerea unei părți dintr-un imobil din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Administrației și		REPUBLICĂRI	
		Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române	40—48

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind aprobarea Strategiei naționale pentru ocuparea forței de muncă, 2004—2010

În temeiul art. 108 din Constituție, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Strategia națională pentru ocuparea forței de muncă, 2004—2010, prevăzută în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Ministerele și celelalte autorități ale administrației publice centrale cu atribuții în domeniu vor acționa pentru realizarea prevederilor cuprinse în strategia națională prevăzută la art. 1.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul muncii, solidarității sociale și familiei,

Dan Mircea Popescu

p. Ministrul de stat, ministrul economiei și comerțului,

Iulian Iancu,

secretar de stat

p. Ministrul de stat, ministrul administrației și internelor,

Florin Zamfir Sandu,

secretar de stat

Ministrul delegat pentru administrația publică,

Gheorghe Emacu

Ministrul educației și cercetării,

Alexandru Athanasiu

Ministrul finanțelor publice,

Mihai Nicolae Tănăsescu

Președintele Agenției Naționale

pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie,

Eugen Ovidiu Chirovici

București, 2 septembrie 2004.

Nr. 1.386.

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

ANEXĂ

STRATEGIA NAȚIONALĂ pentru ocuparea forței de muncă, 2004—2010

1. Contextul economic general, evoluțiile și situația actuală pe piața muncii

1.1. Contextul economic

După anul 1990, **produsul intern brut** (PIB) a avut o evoluție oscilantă, perioadele de creștere neasigurând recuperarea scăderilor de valoare adăugată din perioadele de declin. În anul 2000 produsul intern brut a crescut - în termeni reali - cu 2,1%, fiind primul an de creștere economică după o perioadă de 3 ani de reducere a activității economice.

Începând cu anul 2001, Guvernul a implementat politici macroeconomice care să susțină creșterea economică. O politică fiscală disciplinată, care a completat o politică monetară strânsă și susținută de un progres semnificativ al reformelor economice, a condus la îmbunătățirea climatului de afaceri și a caracterului funcțional al economiei românești. Printr-o coordonare a acestora a rezultat o creștere în ritmuri ridicate a PIB, însoțită de reducerea pronunțată a inflației și de menținerea deficitelor fiscale și de cont curent în limite sustenabile.

România se află în prezent în al cincilea an de creștere economică, ritmurile anuale de circa 5%, începând cu 2001, asigurând reducerea decalajelor față de țările Uniunii Europene.

În perioada 2001-2003 ritmul mediu de creștere a fost de 5,2%, iar în trimestrul I 2004 s-a înregistrat o creștere economică de 6,1%. Nivelul PIB înregistrat în anul 2003 a atins valoarea de 50,3 mld Euro¹.

În perioada de creștere economică 2000-2003, PIB a crescut cu 18,8% față de anul 1999, urmare a menținerii la cote ridicate a activității industriale și de construcții, dar și pe baza revigorării serviciilor:

- modificari procentuale anuale -

	2000	2001	2002	2003	2003 față de 1999=100
Industrie	5,9	4,4	6,0	4,6	122,6
Agricultură	-18,1	28,0	-7,0	+3,0	100,4
Construcții	6,3	11,1	7,6	7,0	135,9
Servicii	5,5	3,6	6,4	5,2	122,3
Produsul intern brut	2,1	5,7	5,0	4,9	118,8

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, 2003

În structură, contribuția ramurilor la crearea PIB relevă o îmbunătățire a stării de proporționalitate, dar și o evoluție către structurile moderne, caracteristice economiilor dezvoltate. Semnificativ este faptul că, datorită reformelor structurale, economia românească are, în prezent, capacitatea de a răspunde rapid la cerințele pieței, valorificând în timp real oportunitățile mediului economic internațional. Astfel, în anul 2003, agricultura și silvicultura contribuiau cu 11,7% la formarea PIB, industria cu 28,4%, construcțiile cu 5,7%, iar serviciile² cu 44,6%.

Comparativ cu anul 1990, **serviciile** – atât cele destinate populației, cât și întreprinderilor – condiționate direct de creșterea veniturilor și de îmbunătățirea caracterului funcțional al economiei de piață, au înregistrat un progres semnificativ în ultima perioadă. Acest sector și-a sporit ponderea în valoarea adăugată brută, nivelul acesteia crescând cu peste 18,1 puncte procentuale (de la 26,5% în 1990 la 44,6% în 2003). Totodată se remarcă și o îmbunătățire a contribuției acestora, prin creșterea mai susținută a serviciilor cu aport sporit de valoare adăugată: serviciile de comerț, hoteluri și restaurante au înregistrat în anul 2002 o creștere de 8,1% față de anul anterior, deținând 11,2% din produsul intern brut, iar cele de transporturi și comunicații au crescut față de anul 2001 cu 5,1%, reprezentând circa 10% din PIB.

Dacă sectorul serviciilor a înregistrat creșteri semnificative, ponderea celorlalte domenii de activitate s-a diminuat. Astfel, **industria**, care deținea 40,5% din PIB creat în 1990, a contribuit în 2003 cu numai 28,4% la formarea PIB, în timp ce contribuția sectorului primar s-a redus aproape la jumătate în acest interval. Structura producției industriale a suportat modificări, industria prelucrătoare înregistrând o scădere a contribuției la producția totală a ramurii de la 85,8% în 1990 la 74,4% în 1999, pentru ca în anul 2003 să reprezinte 78,7%.

Cu toate că are un potențial ridicat, **turismul** nu a înregistrat evoluții favorabile, contribuția directă în PIB fiind de 2,6%. În anul 2003, numărul sosirilor în unitățile de cazare din România a crescut cu 2,8% față de anul 2000.

După anul 1999, și îndeosebi în ultimii ani, pe fondul resurselor sporite oferite de creșterea economică, activitățile de **cercetare-dezvoltare și inovare** au cunoscut un reviriment semnificativ. Un instrument principal de realizare a politicilor din acest domeniu a fost Planul Național pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare coordonat de Ministerul Educației și Cercetării (MEdC). Programele din Planul Național promovează proiectele de cercetare în colaborare, bazate pe parteneriatul cercetare-industrie și care sunt orientate către îmbunătățirea și inovarea produselor și tehnologiilor.

¹ Pentru transformare a fost folosit cursul de schimb mediu BNR 2003 (1 euro = 37.555,89 lei)

² Sunt cuprinse activitățile de comerț, transporturi, poștă și telecomunicații, turism, hoteluri și restaurante, administrație publică și apărare, învățământ, sănătate și asistență socială și alte servicii prestate agenților economici și populației

Cheltuielile totale pentru cercetare-dezvoltare și inovare s-au menținut constante, la circa 0,4% din PIB, contribuția sectorului societăților comerciale fiind din ce în ce mai importantă, ajungând în anul 2003 la aproape jumătate din totalul cheltuielilor.

Sistemul de cercetare-dezvoltare din România poate fi caracterizat ca un sistem în care cercetarea cu caracter aplicativ este predominantă. Infrastructura de transfer tehnologic și inovare, respectiv organizațiile specializate pentru difuzarea, transferul și valorificarea în economie a rezultatelor de cercetare-dezvoltare, este foarte slab dezvoltată, legătura dintre cercetare și economie fiind încă fragilă.

România dispune de un potențial ridicat pentru dezvoltarea **Societății Informaționale**, bazat pe existența unui nucleu de specialiști cu înaltă calificare în domeniul IT și pe o industrie software în continuă creștere și sprijinit de un efort guvernamental constant.

Semnificativ pentru înscrierea României pe traiectoria dezvoltării informaționale este faptul că, din anul 2002, numărul abonaților la telefonia mobilă devansează numărul abonaților la telefonia fixă. Dacă în anul 2000, numărul abonaților la telefonia mobilă, (2,8 milioane) era inferior numărului de abonați la telefonie fixă (3,9 milioane), în anul 2003 era mai mare cu 2,6 milioane (6,9 milioane față de 4,3 milioane). În prezent, sunt în funcțiune 473 stații de radiodifuziune, din care două treimi private, și 299 stații de televiziune. Semnificativă este creșterea numărului de abonați la cablu TV, ca formă modernă de recepționare a posturilor de televiziune, respectiv de la 2,7 milioane în anul 2001, la 3,3 milioane în 2002 și 3,8 milioane în 2003.

Calitatea infrastructurii de **transport** este scăzută, dar în unele sectoare s-a înregistrat un progres semnificativ.

Guvernul României alocă fonduri cu prioritate pentru modernizarea sistemului de transport feroviar, în concordanță cu politica statelor membre în domeniu, ceea ce va conduce pe termen mediu la reducerea costurilor de exploatare.

Pentru modernizarea infrastructurii feroviare pe coridoarele europene care traversează România, prin alocații directe din buget, prin plata ratelor scadente la împrumuturi și prin trageri din împrumuturi internaționale rambursabile sau din finanțări nerambursabile, în anul 2003 statul a contribuit la modernizarea infrastructurii feroviare cu o sumă de circa 100 milioane euro. S-a dat în exploatare pentru circulația cu viteza de 160 km/h secțiunea de cale ferată București – Câmpina, parte a Coridorului IV Pan European, iar modernizarea infrastructurii feroviare de-a lungul Coridoarelor IV și IX se desfășoară în continuare conform programelor adoptate.

Referitor la infrastructura rutieră este de menționat că, la începutul lunii iunie a fost dat în folosință primul tronson, în lungime de 56 Km (București-Lehliu), al autostrăzii București-Constanța. Astfel lungimea autostrăzilor a crescut cu 44,1%.

În altă ordine de idei, trebuie evidențiat faptul că evoluția macroeconomică din această perioadă a urmat un trend care să reducă decalajul dintre România și țările din Uniunea Europeană. Produsul intern brut pe locuitor a crescut de la 1491 euro în anul 1999 la 2336 euro în anul 2003. Exprimat prin paritatea de cumpărare standard, produsul intern brut pe locuitor a fost 6960 PPS în 2003, reprezentând circa 29% din media Uniunii Europene față de 5230 PPS în anul 2000, când reprezenta 23,1% din media Uniunii Europene.

În ceea ce privește evoluția principalilor indicatori ce caracterizează utilizarea PIB se constată o creștere puternică a formării brute de capital fix, atât prin construcții noi, cât și prin importuri de bunuri de capital realizate în vederea modernizării și re tehnologizării capacităților de producție. Structura exporturilor s-a modificat în favoarea bunurilor de complexitate înaltă.

- modificări procentuale față de anul anterior -

	2000	2001	2002	2003	2003 față de 1999=100
Cererea internă, din care:	4,3	8,4	3,8	7,2	125,8
- Consumul individual efectiv	0,2	6,8	3,0	7,1	118,0
- Consumul colectiv efectiv	20,5	-0,2	-5,8	+4,6	116,4
- Formarea brută de capital fix	5,5	10,1	8,2	9,2	137,3
Exporturi de bunuri și servicii	23,4	12,1	17,6	11,1	180,8
Importuri de bunuri și servicii	27,1	18,4	12,0	16,3	196,0
Produsul intern brut	2,1	5,7	5,0	4,9	118,4

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, 2003

Cererea internă s-a majorat pe întreaga perioadă cu 25,8%. În anul 2003 a crescut – în termeni reali – cu 7,2%. Contribuția cererii interne la creșterea produsului intern brut a fost de 7,7 procente, localizată, în principal, la consumul individual efectiv (5,4 procente) și formarea brută de capital fix (2 procente).

Consumul individual efectiv a crescut în fiecare an fiind în 2003 cu 18% mai mare față de 1999. **Consumul colectiv efectiv** a avut o evoluție oscilantă cu creștere puternică în anul 2000, an electoral, și scăderi în anii următori ca urmare a unei politici bugetare restrictive.

Formarea brută de capital fix a continuat să fie un motor important al creșterii economice, reprezentând componenta cea mai dinamică a cererii interne (9,2% în 2003). În cadrul formării brute de capital fix, **investițiile** realizate în economie au crescut cu 8,5% față de 2002, datorită majorării cu 11,2% a investițiilor în sectorul privat și cu 3,3% a investițiilor în sectorul de stat. Investițiile în utilaje și mijloace de transport au crescut cu 12,6%, ponderea importului de utilaje în investițiile în utilaje reprezentând 39,6%, ceea ce reflectă capacitatea și disponibilitatea economiei de asimilare a investițiilor de modernizare. Formarea brută de capital fix a înregistrat, pe toată perioadă, cele mai ridicate ritmuri anuale din cadrul cererii interne.

Contribuțiile componentelor de utilizare la creșterea reală PIB evidențiază o îmbunătățire a structurii economice și o politică de satisfacere a cererii interne în primul rând din producția internă și compensarea acesteia din import.

- procente -

	1999	2000	2001	2002	2003
Produsul intern brut	-1,2	2,1	5,7	5,0	4,9
Cererea internă, exclusiv stocurile	-3,2	2,4	7,2	3,8	7,7
Modificarea stocurilor	-0,8	2,2	1,6	0,3	0,0
Exportul net	2,8	-2,3	-3,1	0,9	-2,8

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, 2003

În perioada 1999-2003 rolul **sectorului privat** în economie a continuat să crească, în anul 2003 având o pondere de peste 69% în PIB. În valoarea adăugată brută din agricultură și construcții ponderea acestuia este de peste 90% (98,7% și respectiv 93,2%). În industrie și servicii această pondere este de 79%, respectiv 68,7%.

În perioada 1992-2003 volumul comerțului exterior a crescut an de an, înregistrând în anul 2003 un spor de 9,9 mld. euro la exporturi și 13,1 mld. euro la importuri, față de 1992, în condițiile unor **deficite ale balanței comerciale** permanente și destul de ridicate. Începând din anul 2000, pe fondul creșterii economice, soldul balanței comerciale s-a majorat sensibil, de la 1.950 mil euro, în 1999, la 5.587 mil. euro, în anul 2003. Creșterea deficitului comercial s-a datorat atât importurilor mai ridicate de materii prime și energie necesare dezvoltării economice, cât, mai ales, sporirii accentuate a importurilor de mașini și utilaje, care au beneficiat în aproape întreaga perioadă de anumite facilități fiscale și vamale legate de promovarea investițiilor străine.

În anul 2003 s-a înregistrat un **deficit al balanței comerciale** de 5,6 miliarde euro, peste nivelul înregistrat în anul 2002 (4,2 miliarde euro). Deficitul balanței comerciale în anul 2003 se datorează, în principal, soldului negativ la unele grupe de produse, cum ar fi: produse ale industriei construcțiilor de mașini (-5 miliarde euro), produse ale industriei chimice (-1,1 miliarde euro), produse minerale (-1,5 miliarde euro), produse agroalimentare (-1 miliarde euro) și altele, sold compensat într-o oarecare măsură de excedentul înregistrat la produse ale industriei ușoare (+1,3 miliarde euro), produse din lemn, inclusiv mobilă (+0,7 miliarde euro) și metale comune și articole din metal (+0,4 miliarde euro).

Această evoluție nu a afectat în mod deosebit deficitul de cont curent, pe de o parte datorită fluxului sporit de investiții străine, iar pe de altă parte datorită majorării transferurilor din străinătate.

După 1999 deficitul de cont curent s-a menținut în limite sustenabile, situându-se la circa 5,5% - 5,7% din PIB; cu excepția anului 2002 când a reprezentat 3,4% din PIB.

În anul 2003, ca urmare a majorării deficitului comercial, **deficitul contului curent** a crescut cu 77% față de anul precedent, ajungând să fie de 2877 mil. euro și reprezentând 5,7% din PIB. De remarcat că deficitul contului curent a fost finanțat în proporție de 55% prin influxuri nete de investiții străine directe.

Inflația, măsurată prin intermediul indicelui mediu al prețurilor de consum, a înregistrat o creștere începând cu a doua jumătate a anului 1999 și începutul anului 2000 (cu un maxim de 57% în ianuarie 2000 față de ianuarie 1999), ca urmare a șocurilor externe generate de majorarea prețului petrolului, deprecierea monedei europene în raport cu dolarul american, a corecțiilor fiscale și a ajustării prețurilor reglementate.

Începând cu a doua parte a anului 2000, inflația s-a înscris pe un trend constant descrescător, constituind un semnal pozitiv în eforturile pentru recâștigarea încrederii în moneda națională.

- % -

	1999	2000	2001	2002	2003
Decembrie/Decembrie an anterior	54,8	40,7	30,3	17,8	14,1
Medie/Medie an anterior	45,8	45,7	34,5	22,5	15,3

În anul 2003, trendul descendent al inflației a cunoscut o consolidare remarcabilă, inflația înregistrată (14,1%) fiind cea mai redusă după anul 1990. Această evoluție a fost susținută în mod deosebit de evoluția prețurilor mărfurilor alimentare, a căror creștere la sfârșitul anului 2003 a fost de 13,7%, pe fondul ameliorării ofertei interne de produse, în anumite perioade fiind înregistrate rate de sub 1% și chiar scăderi de prețuri (- 0,7% în august). În același timp, creșterile prețurilor mărfurilor nealimentare cu 14,3% și a tarifelor la servicii cu 15% (realizate pe fondul ajustării prețurilor reglementate cu 14,9%), deși s-au situat peste nivelul general al inflației, față de perioadele anterioare au înregistrat reduceri semnificative.

În anul 2003, **câștigul salarial mediu brut** a fost de 6741 mii lei (dată provizorie), fiind de 2,37 ori mai ridicat decât cel realizat în anul 2000. Ca urmare a măsurilor adoptate pentru a stimula procesul de remotivare a muncii, salariul de bază minim brut pe țară a crescut de la 704 mii lei ca valoare medie a anului 2000, la 2500 mii lei în 2003, multiplicându-se de 3,55 ori.

Creșterea menționată a câștigurilor salariale, a compensat în totalitate inflația din această perioadă, asigurând și un spor al salariului real (raportul dintre indicele câștigului salarial mediu net și indicele prețurilor de consum) de 16,5% în anul 2003 față de 2000.

S-a îmbunătățit și raportul dintre salariul de bază minim brut pe țară și câștigul salarial mediu brut, acesta fiind de 38,1% în anul 2003, în comparație cu 24,8% în 2000.

Evaluat în funcție de cursul valutar, câștigul salarial mediu brut realizat în anul 2003 a fost echivalent cu 179 euro.

1.2. Situația curentă, tendințe și dezvoltarea pieței muncii

1.2.1. Contextul demografic

Între 1990-2003, **populația** României a scăzut cu 6%, respectiv cu circa 1473 mii persoane, mai semnificativ în mediul urban (unde scăderea a fost de 8,0%, respectiv circa 1009 mii persoane), comparativ cu mediul rural (scădere de 4,4%, respectiv circa 465 mii persoane). Cu toate acestea, rămâne dominantă prezența populației în mediul urban (53,4% comparativ cu 46,6%).

Fenomenele demografice (scăderea natalității populației de la 13,6 la 1000 de locuitori în 1990 la 9,8 în 2003, concomitent cu creșterea mortalității generale de la 10,6 la 1000 de locuitori în 1990 la 12,3 în 2003) au influențat distribuția spațială a acesteia, creând importante diferențe între regiuni. Astfel, regiunea cu cea mai accentuată dinamică demografică este Regiunea Nord-Est, iar regiunea cu cea mai importantă scădere a populației este Regiunea Vest.

La nivelul țării **densitatea populației** prezintă variații însemnate atât între mediul urban și mediul rural, cât și între regiuni (cu excepția regiunii București-Ifov, cea mai mare densitate a populației se înregistrează în Regiunea Nord-Est, iar cea mai scăzută în regiunea Vest).

Populația în mediul urban se înscrie pe un trend descrescător, nu atât ca urmare a fenomenelor demografice, cât în special ca efect al declinului economic. Gradul de urbanizare al Regiunilor este și el relativ diferit. Cu excepția Regiunii București, cele mai urbanizate regiuni sunt Regiunea Vest și Centru, care au peste 59% populație urbană. În schimb, în partea de est a țării (Regiunea Nord-Est) și în toată partea de sud a țării (Regiunea Sud și Sud-Vest) predomină încă populația rurală, acestea fiind zone cu întinse suprafețe de câmpie, unde activitățile agricole sunt încă predominante.

Structura populației pe **grupe de vârstă** a înregistrat modificări semnificative, ca urmare a procesului lent, dar continuu, de îmbătrânire demografică, accentuat în ultimul deceniu ca o consecință a scăderii natalității. Ca urmare, ponderea populației sub 15 ani în total populație este în continuă scădere (între anii 1990-2003 reducându-se cu 33,6%, respectiv cu circa 1.836 mii persoane), iar ponderea populației vârstnice, de peste 65 de ani, este în continuă creștere (între 1990-2003, crescând cu 22,3%, respectiv cu circa 4.694,2 mii persoane). În aceste condiții, se înregistrează o creștere a "presiunii" populației vârstnice asupra populației adulte-potențial active, implicit asupra unor importante sisteme din societate (sănătate, asistență socială, bugetul asigurărilor sociale), cu implicații pentru politica economică și socială. Proporția persoanelor de 65 de ani și peste în România era în 2003 de 14,2%, mai puțin decât media la nivelul UE 25 de 16,3%, iar proporția tinerilor, de 17,0%, era aproximativ egală cu media UE 25 de 16,6%, ceea ce înseamnă că procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat la nivelul UE, comparativ cu România.

În anul 2003, în România, din 100 persoane, 69 adulți susțineau economic aproximativ 31 persoane potențial inactive, din care 14 vârstnici și 17 tineri. Din totalul populației de până la 15 ani, în 2003, 47,7% era în mediul urban, iar din totalul populației cu 65 ani și peste, 59,5% se înregistra în mediul rural.

Speranța de viață la naștere deși a urmat o tendință constant ascendentă, se menține la valori scăzute în context european, fiind de 67,42 ani pentru bărbați și 74,78 ani pentru femei.

Migrația externă a fost unul din factorii care au contribuit la scăderea numerică a populației, generând un sold negativ de peste 300.000 persoane. După explozia fluxului migrației externe din 1990, numărul emigranților a scăzut treptat, în 2003 fiind de 10.673 persoane.

Cea mai mare parte a persoanelor care au emigrat sunt din categoria populației în vârstă de muncă, îndeosebi tineri și familii tinere, migrația în această perioadă având în cea mai mare parte motivație economică. Totodată, este de remarcat numărul mare al persoanelor aparținând minorităților etnice care au părăsit România în această perioadă (germani - 30% și maghiari - 11%).

În ceea ce privește **migrația internă**³, declinul economic general al țării, în special industrial, a determinat un tip nou de migrație: urban – rural. Dacă în anul 1990 se înregistra cel mai mare flux migrator dinspre ariile rurale, către cele urbane, ca urmare a eliminării restricțiilor privind stabilirea reședinței în anumite orașe (peste 616.000 persoane dintr-un total de 786.471 persoane antrenate în fluxurile migratorii interne în 1990, au părăsit spațiile rurale pentru a se stabili în mediul urban), după această dată, s-a schimbat treptat sensul fluxului migrator al populației, pe măsura creșterii costului vieții în mediul urban și disponibilizărilor din întreprinderile industriale. În 2003, numai 71.928 persoane și-au schimbat domiciliul din rural în urban.

Analiza pe grupe de vârstă a migrației interne evidențiază o mai mare mobilitate a persoanelor adulte, cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 ani. Acestea reprezintă peste 42% din totalul persoanelor care migrează, însă, dacă se iau în considerare și copiii acestora, se constată că peste 60% din totalul persoanelor care migrează sunt persoane tinere.

1.2.2. Dinamica ocupării, aspecte și evoluții structurale

Populația activă a României s-a redus în perioada 1999-2003 cu 2,6% cu 1.651 mii persoane (de la 11.566 mii persoane la 9.915 mii persoane).⁴

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste⁵ a înregistrat o evoluție descendentă între 1999-2003, scăzând de la 63,4% la 54,8%, mai accentuat în mediul rural (scădere de 14,0 puncte procentuale), față de mediul urban (4,3 puncte procentuale). Această evoluție se datorează diminuării sistematice a ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă.

Pe cele două sexe, reducerea ratei de activitate pentru populația masculină a fost de 10 puncte procentuale în perioada 1999-2003 (de la 70,9% la 62,5% în 2003), ușor mai mică față de scăderea înregistrată de populația feminină de 8,8 puncte procentuale (de la 56,4% în 1999 la 47,6% în 2003).

Între 1999-2003, populația ocupată a României a scăzut cu 1.553 mii persoane. În anul 2003 populația ocupată cuprindea 9.223 mii persoane (-11 mii persoane), comparativ cu anul 2002, înregistrând o atenuare a tendinței de scădere. În structura populației ocupate, în anul 2003, bărbați dețineau 54,8%, iar persoanele din mediul urban 50,5%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste, s-a redus între 1999-2003 cu 8,1 puncte procentuale (51,0% în anul 2003), pentru persoanele de sex feminin reducerile fiind mai accentuate în intervalul considerat (8,3 puncte procentuale față de 7,8 pentru persoane de sex masculin).

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) era în anul 2003 de 57,8% (64,1% pentru sexul masculin și 51,5% pentru sexul feminin), comparabilă cu cea a Noilor State Membre de 55,8% (61,6% pentru sexul masculin și 50,2% pentru sexul feminin), dar mai mică decât cea înregistrată pentru UE-25 de 62,9% (70,8% pentru sexul masculin și 55,0% pentru sexul feminin). Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă, în 2003, de 57,8%, situează România la o distanță de 12,2 puncte procentuale față de obiectivul stabilit la Lisabona pentru anul 2010 - rata generală de ocupare de 70%, iar rata ocupării femeilor de 51,5% la o distanță de 8,5 puncte procentuale față de obiectivul Lisabona, stabilit la 60% pentru anul 2010.

Structura ocupării pe grupe de vârstă:

- grupa de vârstă 15-24 de ani înregistrează o scădere de 7,8 puncte procentuale în perioada 1999-2003, situându-se la un nivel de 27,9% în anul 2003, comparativ cu Noile State Membre, 24,3%, dar mai mică decât în UE-25 (36,7%);

³ Migrația internă este determinată de schimbările de domiciliu în interiorul granițelor țării. Nu sunt incluse schimbările de domiciliu în cadrul aceleiași localități, de pe o stradă pe alta, sau dintr-un sat în altul, în cadrul aceleiași comune.

⁴ INS, Ancheta forței de muncă în gospodării (AMIGO)

⁵ Calculată față de populația totală de 15 ani și peste

- grupa de vârstă 25-54 de ani înregistrează o scădere de 5,0 puncte procentuale în perioada 1999-2003, situându-se la un nivel de 73,1% în anul 2003, comparativ cu Noile State Membre, 72,6%, și 76,5%, în UE-25;

- grupa de vârstă 55-64 de ani înregistrează o scădere de 11,8 puncte procentuale în perioada 1999-2003, situându-se la un nivel de 38,1% în anul 2003, comparativ cu Noile State Membre, 31,7%, și 40,2%, în UE-25. Rata de ocupare pentru persoanele cu vârste cuprinse între 55 - 64 ani, în 2003, de 38,1%, situează România la o distanță de 11,9 puncte procentuale față de obiectivul stabilit la Lisabona pentru anul 2010 - rata de ocupare de 50% pentru această categorie.

În perioada 1999-2003, **structura ocupării după nivelul de instruire** arată o creștere a populației ocupate cu nivel mediu (ISCED 3 și 4) (cu 4,1 puncte procentuale) și superior (ISCED 5 și 6) (cu 1,9 puncte procentuale) și o scădere a ponderii populației ocupate cu nivel scăzut de instruire (ISCED 1 și 2) (cu 6 puncte procentuale).

Pe sectoare economice se observă că, în anul 2003 lucrau în industrie și construcții 29,8% din persoanele ocupate, pondere în creștere față de anul 1999 (27,6%). Comparativ, în Noile State Membre persoanele ocupate care lucrau în industrie și construcții, în 2003, reprezentau 31,3%, iar în UE-25, 25,5%.

În perioada 1999-2003 ponderea populației ocupate în sectorul agricol s-a redus cu 6,1 puncte procentuale, de la 41,8% în 1999, la 35,7% în anul 2003, menținându-se totuși la un nivel foarte ridicat, față de 12,4% în Noile State Membre, și față de 5,2% în UE-25, la nivelul aceluiași an.

În sectorul serviciilor, ponderea populației ocupate a crescut în perioada 1999-2003 cu 3,9 puncte procentuale. Totuși, nivelul înregistrat de România în anul 2003 (34,5%) este mult mai redus atât față de media Noilor State Membre (56,3%), cât și față de UE-25 (69,2%).

În perioada 1999-2003, sectorul ocupării pe cont propriu (patroni, lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați) a înregistrat o creștere de 1.085 mii persoane, deținând în 2003 o pondere de 37,5% din totalul populației ocupate (peste 3,4 milioane persoane preponderent în agricultură, comerț, turism, construcții și transport).

Structura ocupării pe sectoare, în special ponderea mare a populației ocupate în agricultură, este o rezultată a procesului întârziat de restructurare economică, cât și modul în care a fost efectuată privatizarea terenurilor agricole, care au condus la migrația populației active către zona rurală, începută încă din prima perioadă de recesiune de la începutul anilor '90, dar accentuată în cursul celei de a doua recesiuni a tranziției de la sfârșitul anilor '90, ca parte a unei "strategii de supraviețuire". Astfel s-a constituit în România o vastă "zonă tampon" (buffer zone/social buffer area), concretizată prin apariția unei ocupări agricole supradimensionate pentru sfârșitul secolului al XX-lea, permițând evitarea unei creșteri a ratei șomajului chiar și în perioade de recesiune economică acută.

Ocuparea în **sectorul economiei neînregistrate** poate fi apreciată la circa 5 mil. persoane în 2003. Dintre acestea însă, peste 4 mil. se regăsesc preponderent în subsectorul informal, respectiv în activități cu caracter de completare și subzistență, cu precădere în cadrul micilor ferme familiale, ce domină ca tip de exploatare agricultura românească. De fapt, ocuparea agricolă este dominantă în sectorul economiei neînregistrate și în subsectorul informal al acesteia.

Pornind de la acest considerent, ocuparea în sectorul subteran al economiei neînregistrate, ce nu mai poate fi considerată ca ocupare cu caracter de subzistență și completare, s-ar situa undeva la aproximativ 1,1 - 1,3 mil. persoane, la care putem adauga circa 1,2 mil. persoane din zona neagricolă a subsectorului informal, sau altfel spus, cei ce nu s-ar încadra în așa-numitul subsector al "producției gospodărești pentru consum final propriu".

Astfel, excluzând ocuparea în subsectorul producției gospodărești pentru consum final propriu, ocuparea în economia neînregistrată s-ar situa la aprox. 2,5 - 2,6 mil. persoane.

Migrația pentru munca în străinătate, dirijată și ea majoritar către sectorul economiei neînregistrate din țările de destinație, a preluat o serie de fluxuri, care altfel, în condițiile unui ritm insuficient de generare de noi locuri de muncă în sectorul formal, în parte cauzată și de creșterile salariului minim în ritmuri situate peste suma productivității muncii și inflației, s-ar fi canalizat către sectorul economiei neînregistrate interne.

Depistarea și combaterea muncii fără forme legale s-a efectuat în perioada 2000 – 2004, prin acțiunile de control ale Inspecției Muncii, instituție înființată în anul 2000.

În anul 2003, Inspecția Muncii a controlat 13,66% din total angajatori, 5,10% dintre aceștia foloseau forță de muncă fără a întocmi forme legale de angajare, iar 0,45% din numărul total de salariați ai angajatorilor controlați lucrau fără forme legale.

1.2.3. Dinamica și structura șomajului

În perioada 1999-2003, numărul de șomeri definiți conform criteriilor BIM⁴ a scăzut cu 98 mii persoane.

Numărul șomerilor BIM era în anul 2003 de 692 mii persoane. În perioada 1999-2003 scăderi ale numărului șomerilor mai importante s-au înregistrat în mediul urban decât în mediul rural. Nivelul șomajului pentru persoanele de sex masculin au înregistrat în aceeași perioadă valori mai ridicate decât ale șomajului pentru persoanele de sex feminin.

Rata șomajului BIM a înregistrat în anul 2003 la nivelul țării o valoare de 7,0% (7,5% pentru bărbați și 6,4% pentru femei). Comparativ cu anul 1999 rata șomajului a crescut doar cu 0,2 puncte procentuale.

Valorile maxime ale ratei șomajului nu au depășit în România 11-12% (1999 – rata șomajului înregistrat a fost de 11,8%), fiind astfel cu până la 10 puncte procentuale mai reduse decât valorile maxime pentru perioada de tranziție pentru cele 10 noi State Membre, iar, în prezent situându-se la 50% față de media înregistrată de acestea.

În mod normal rata șomajului ar fi trebuit să se afle pe un trend ușor crescător, ținând cont de faptul că, procesul de creștere economică se află de abia la început și nu reușește să genereze un număr semnificativ de locuri noi de muncă, iar, pe de altă parte, procesul de restructurare a continuat, inclusiv prin noi disponibilizări masive. Totuși, existența pe de o parte a „zonei tampon” constituită din subocuparea agricolă și productivitatea redusă, ocuparea în sectorul subteran al economiei neînregistrate (mult mai atractivă pe termen scurt), în condițiile în care un minim de subzistență era asigurat, cât și migrația pentru muncă în străinătate (în cea mai mare măsură în cadrul sectorului subteran din țările de destinație), ce a fost favorizată de suprapunerea desființării regimului vizelor pentru spațiul Schengen cu primul an de creștere economică, au determinat o reducere continuă a ratei șomajului concomitentă cu reducerea ocupării. Practic a avut loc o creștere a ratei de inactivitate în termeni „nominali”, în timp ce în termeni reali forța de muncă disponibilizată a fost absorbită practic în mare măsură de către sectorul subteran, fie intern, fie din țările de destinație ale migranților pentru muncă.

Șomajul a afectat în primul rând muncitorii (aceștia reprezentând circa 70%), datorită declinului industrial, sector în care au avut loc disponibilizări ca urmare a procesului de restructurare.

Șomajul BIM de lungă durată rămâne foarte ridicat în pofida scăderii nivelului general al șomajului.

Șomajul BIM de lungă durată a crescut de la 3,0% în 1999, la 4,3% în 2003, comparativ, în anul 2003, la nivelul UE 25 era de 4,0%, iar în UE 15 de 3,3%. În perioada 1999-2003, șomajul de lungă durată a avut un ritm de creștere mai ridicat la bărbați decât la femei (de la 3,1% la 4,5% la bărbați, iar la femei de la 3,0% la 4,1%). Șomajul de lungă durată pe medii înregistrează o creștere atât pentru mediul urban (de la 4,9% în 1999, la 6,1% în 2003), cât și pentru mediul rural (de la 1,2% în 1999, la 2,4% în 2003).

Incidența șomajului BIM de lungă durată⁶ a înregistrat o tendință de creștere accentuată de la 44,3% în 1999, la 61,9% în 2003, nivel ridicat comparativ cu 54,6% înregistrat în același an în NSM 10, și cu 44,3% în UE 25. În schimb incidența șomajului BIM de lungă durată pe sexe este mai mare la femei decât la bărbați, astfel, pentru bărbați, de la 41,9% în 1999, avem un nivel înregistrat de 60,6% în 2003, față de 53,6% în NSM 10 și 43,4% în UE 25, iar pentru femei, de la 47,8% în 1999, la 63,6% în 2003, comparativ cu 55,8% în NSM 10 și 45,4% în UE 25. Incidența șomajului BIM de lungă durată pe medii arată o incidență mai mare în mediul urban față de mediul rural, cu evoluție crescătoare în perioada analizată, de la 47,8% în 1999, la 64,2% în 2003 în urban, și de la 34,4% în 1999, la 56,1% în 2003 în mediul rural.

Rata șomajului BIM în rândul tinerilor (15-24 ani) se menține relativ constantă în perioada 1999-2003 (fiind de circa 3,4 ori mai mare în 2003 decât cea înregistrată pentru categoria de vârstă 25 de ani și peste), de la 18,8% în 1999, la 18,5% în 2003, comparabilă cu cea de 18,2% înregistrată în 2003 în UE 25, dar mai mare decât cea de 15,6% din UE 15. Rata șomajului BIM în rândul tinerilor pe medii este mai mare în mediul urban față de cel rural, cu ușoară tendință de scădere în mediul urban, de la 29,2% în 1999, la 25,8% în 2003, pentru mediul rural acest indicator înregistrând o tendință ușor crescătoare, de la 10,5% în 1999, la 11,9% în 2003.

Rata șomajului BIM de lungă durată în rândul tinerilor înregistrează o evoluție ascendentă, de la 11,2% în 1999, la 13,1% în 2003 (fiind de 3,6 ori mai mare în 2003 față de categoria de vârstă 25 de ani și peste), fiind ușor mai ridicată pentru femei (de la 11,7% în 1999, la 13,7% în 2003), decât pentru bărbați (de la 10,9% în 1999, la 12,7% în 2003). Pe medii de rezidență, rata șomajului BIM de lungă durată în rândul tinerilor a scăzut în mediul urban de la 25,3% în 1999, la 19,3% în 2003, iar în mediul rural a crescut de la 5,1% în 1999, la 7,5% în 2003.

Incidența șomajului BIM de lungă durată în rândul tinerilor înregistrează în perioada 1999-2003 o creștere ridicată de la 59,5% în 1999, la 70,8% în 2003, fiind mai ridicată pentru femei (creștere de la 63,0% în 1999, la 72,9% în 2003) decât pentru bărbați (de la 57,1% în 1999, la 69,3% în 2003). Incidența șomajului BIM în rândul tinerilor pe medii înregistrează o scădere în mediul urban, de la 86,4% în 1999, la 74,6% în 2003, și o creștere în mediul rural de la 48,7% în 1999, la 63,3% în 2003.

Între principalele cauze ale șomajului în rândul tinerilor cea mai importantă este necorelarea ofertei de calificări a sistemului educațional cu cerințele pieței muncii. Totodată programele de calificări alternative, pe de o parte și programele de informare în legătură cu cerințele pieței muncii pe de altă parte, nu au fost suficiente, iar cele care au existat nu au fost pe deplin eficiente.

Identificarea nevoilor pieței muncii privind calificările și dezvoltarea unui sistem de acreditare a pregătirii profesionale conform standardelor recunoscute (SPP), constituie o prioritate în sistemul național de pregătire profesională.

1.2.4. Formarea profesională a forței de muncă

Formarea profesională în întreprinderi este insuficient dezvoltată. Conform anchetei formării profesionale continue⁷ în România numai 11% dintre întreprinderi asigurau cursuri de formare continuă.

Rata de participare la cursurile organizate de întreprinderi a fost de 20% (atât pentru bărbați cât și pentru femei) din personalul întreprinderilor respective. În întreprinderile mici, cu un număr de angajați cuprins între 10 și 49, ratele de participare au fost cele mai ridicate (30% din totalul personalului întreprinderilor care au asigurat formare, comparativ cu 19% în întreprinderile cu un număr de angajați cuprins între 50-249 și 20% în întreprinderile mari). Din perspectiva sectoarelor de activitate, cu excepția intermedierei financiare, cele mai înalte rate de participare s-au înregistrat în activitățile de servicii comunitare, sociale, personale și în transport.

⁶ Nota: Șomaj de lungă durată = 12 luni și peste; șomaj de lungă durată pentru tineri (15-24 ani) = 6 luni și peste

⁷ Anchetă armonizată la standardele și normele Uniunii Europene

Situația descrisă mai sus, care chiar dacă s-a mai ameliorat în ultimii 3 ani, rămâne totuși problematică, în sensul că, în condițiile în care ratele de participare la formarea continuă în România nu vor crește substanțial, va crește discrepanța în ce privește calificarea forței de muncă, față de țările UE.

În ce privește investițiile în formarea continuă, întreprinderile din România investesc în medie numai 0,5% din costurile cu forța de muncă, pentru cursuri de formare continuă.

Din analiza condițiilor de acces la educația continuă, se poate spune că nu există nici un fel de discriminare privind accesul adulților la formarea profesională continuă în România. Posibilitățile financiare reduse ale unor persoane pot să limiteze însă accesul acestora la formare profesională.

Formarea profesională a șomerilor

Pregătirea șomerilor intră în responsabilitatea ANOFM. Cursurile de formare sunt organizate de către Agențiile Județene de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) care stabilesc anual un plan de formare profesională pe baza studiilor asupra cerinței piețelor locale ale muncii. Cursurile sunt asigurate atât de către centrele proprii de pregătire profesională ale acestora cât și de firme autorizate să organizeze cursuri de pregătire pe bază de convenții.

În prezent, rețeaua centrelor de formare profesională a adulților ale ANOFM cuprinde 14 centre de pregătire profesională subordonate agențiilor județene (în 13 județe), 5 centre regionale de formare profesională a adulților și 3 fundații româno-germane.

Programele de formare profesională pentru șomeri includ **calificare, recalificare, perfecționare și specializare**. Ele includ perioade de pregătire practică sau specializare. Accesul la programele menționate mai sus este posibil numai după participarea la activități de informare și consiliere privind cariera sau de mediere. Centrele de formare ale ANOFM sunt deschise și persoanelor amenințate de șomaj precum și angajaților, la cererea angajatorilor acestora. Centrele de formare profesională ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt deschise tuturor șomerilor, persoanelor amenințate de șomaj care doresc să-și schimbe locul de muncă; cursurile de formare profesională sunt, de asemenea organizate la cererea angajatorilor, pentru persoanele care doresc să fie angajate în cadrul firmelor lor. În 1998, a doua categorie a reprezentat 60% dintre participanții la cursurile de formare organizate de către ANOFM.⁸

Conform prevederilor Legii nr.107/2004 privind modificarea și completarea Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor de șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, șomerii care urmează cursuri de formare profesională primească în continuare indemnizația de șomaj, și, de asemenea, beneficiază de facilități⁹. Cheltuielile sunt acoperite din bugetul asigurărilor pentru șomaj care finanțează cursurile de formare profesională a șomerilor înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

1.2.5. Disparități regionale

Disparitățile regionale privind piața muncii (rata de ocupare, șomajul și nivelul de instruire al populației ocupate) sunt rezultatul procesului de restructurare și al oportunităților diferite de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii în diferitele regiuni.

Între 1999-2003, disparitățile între regiuni s-au accentuat, rata de ocupare a populației reducându-se, în special în regiunile Sud - Vest (de la 66,2% în 1999, la 55,3% în 2003), Sud (de la 60,2% în 1999, la

⁸ "Piața Muncii și Politicile Sociale în România", OECD, 2000

⁹ Art. 66¹ din Legea nr.107/2004 – facilitățile prevăzute sunt: rechizite, materiale de instruire și manuale; echipament de protecție pe timpul instruirii practice, dacă este cazul; abonament gratuit pe mijloacele de transport în comun pentru traseul de la domiciliu la unitatea de pregătire, sau, după caz, de decontarea cheltuielilor de transport, pentru cel mult patru deplasări în cursul unei luni, dacă se pot deplasa zilnic la unitatea de pregătire, în condițiile prevăzute de reglementările în vigoare pentru salariații instituțiilor publice și regiilor autonome cu specific deosebit pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului; consultații medicale, analize medicale și teste necesare frecventării cursului; cazare și de o sumă de bani pentru acoperirea mesei la nivelul prevăzut de reglementările în vigoare pentru salariații instituțiilor publice și regiilor autonome cu specific deosebit pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului.

51,2% în 2003) și Nord- Est (63,9% în 1999 și doar 50,9% în 2003). Pentru aceeași perioadă, rata de ocupare a înregistrat scăderi, de un nivel mai redus, și în celelalte regiuni ale țării: Nord- Vest (8,6 puncte procentuale), Vest (8,4 puncte procentuale), Sud- Est (6,7 puncte procentuale), Centru (6,2 puncte procentuale) și București (5,4 puncte procentuale).

Din punct de vedere al **nivelului de instruire al populației ocupate**, în regiunea București, 26,05% dintre persoanele ocupate au nivel de instruire superior¹⁰ și doar 11,37% au un nivel scăzut de instruire¹¹. În celelalte regiuni diferențele nu sunt importante, valori extreme înregistrându-se în regiunile Nord - Est (7,1% dintre persoanele ocupate au un nivel superior de instruire și 40% au un nivel scăzut de instruire) și Centru (22,71% au un nivel scăzut de instruire).

În ceea ce privește **șomajul** la nivel regional, în 2003 cea mai ridicată rată a șomajului se înregistrează în regiunea București (10,8%), în timp ce regiunile Vest (5,9%), Nord-Vest (6%) și Sud-Vest (6%) prezintă cele mai scăzute rate.

1.2.6. Perspectivele macroeconomice până în 2008

Scenariul macroeconomic de prognoză pentru perioada 2004-2008 ia în considerare ca premise esențiale derularea accelerată a reformei economice și soluționarea deficiențelor interne care mai există.

Conform acestor prognoze, țintele în privința creșterii economice, pentru perioada 2004-2008, sunt:

- produsul intern brut va crește – în medie – cu 5,3%;
- formarea brută de capital fix se va majora cu peste 67% față de 2003 (în medie cu circa 11% anual);
- indicatorii de performanță ai economiei naționale se vor îmbunătăți (rata de investiție va ajunge la aproape 29% în anul 2008 de la 22,5% în anul 2003, iar rata de economisire internă la peste 24% de la 16,7% în anul 2003), ceea ce va asigura resursele necesare pentru o dezvoltare sustenabilă;
- rata inflației se va reduce treptat, ajungând la 2% în 2008;
- creșterea economică se va realiza în condițiile unei îmbunătățiri a competitivității interne și externe a economiei, ceea ce va determina:
 - menținerea unor ritmuri ridicate ale exporturilor de bunuri și servicii, care vor fi superioare ritmurilor de creștere a importurilor de bunuri și servicii:
 - ✓ exporturile de bunuri se vor majora, în medie, cu 9,7%, fiind susținute de îmbunătățirea mediului extern, creșterea contribuției investițiilor străine la export, precum și printr-un mecanism de promovare și stimulare a exportului;
 - ✓ importurile de bunuri se estimează că vor înregistra creșteri sub cele ale exporturilor, dar la nivelul mediu de 9%, ținând cont, în principal, de dependența dezvoltării țării noastre de resursele energetice și materii prime din import, precum și de necesitatea susținerii procesului investițional prin transferul de tehnologie din exterior;
 - o mai bună adaptare a producției la cerere, concretizată în menținerea relativă a stocurilor aproape de limita necesarului;
 - menținerea ponderii deficitului de cont curent în produsul intern brut în limite sustenabile, în jur de 5% în medie pe întreaga perioadă;
- producția industrială va crește, în medie, cu circa 5% datorită majorării, cu deosebire, a producției ramurilor industriei prelucrătoare;

¹⁰ Universitar de scurtă și lungă durată, doctorat

¹¹ Gimnazial, primar fără școală absolvită

- producția agricolă se estimează că va crește, în medie, cu 3,5%, nu numai datorită potențialului productiv al terenului agricol, cât mai ales ca urmare a sporirii randamentelor.

Creșterea economică în următorii ani va fi susținută de cererea internă; exportul net va avea o contribuție negativă în continuare, însă la un nivel redus față de anii anteriori.

Investițiile se așteaptă să aibă o creștere semnificativă care să contribuie la modernizarea economiei, infrastructurii, protecției mediului. Creșterea va fi susținută de fluxuri mai puternice de investiții străine directe, îmbunătățirea permanentă a mediului de afaceri, acces facil la finanțare internă și externă. Se estimează sporirea **formării brute de capital fix** cu un ritm mediu anual de circa 11%.

- modificări procentuale față de anul anterior -

	2004	2005	2006	2007	2008	Ritm mediu anual 2004-2008 - % -
Consum individual efectiv al populației	+4,6	+3,9	+3,9	+3,8	+3,5	3,9
Consum colectiv efectiv al administrației publice	+4,0	+2,0	+2,0	+2,0	+2,0	2,4
Formarea brută de capital fix	+10,7	+11,0	+10,5	+10,8	+11,0	10,8
Modificarea stocurilor (contribuție la creșterea PIB)	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	
Cererea internă *)	+5,8	+5,2	+5,4	+5,5	+5,4	5,5
Export de bunuri și servicii	+12,9	+11,9	+10,1	+9,5	+8,9	10,7
Import de bunuri și servicii	+12,4	+10,8	+10,0	+9,5	+8,3	10,2
Produsul intern brut	+5,5	+5,2	+5,1	+5,2	+5,4	+5,3

*) Cererea internă cuprinde consumul final și formarea brută de capital

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Consumul individual efectiv al populației își va reduce creșterea după 2004 la un ritm mediu anual de circa 4%, inferior celui al salariului real, care se apreciază că se va majora în medie cu 4,5% anual, premiiând îmbunătățirea înclinației spre economisire. De asemenea, consumul administrației publice va înregistra o creștere medie moderată de 2,4%.

Corespunzător acestor tendințe, rata de autofinanțare a economiei românești se va îmbunătăți, urmând să evolueze de la circa 74% în anul 2003 la aproape 85% în anul 2008.

Pe ansamblu, creșterea ratei de economisire și, respectiv, a ratei de autofinanțare, împreună cu transferurile de capital, vor asigura suportul financiar pentru creșterea de durată și la nivele ridicate a investițiilor. Pe intervalul de prognoză, corelația economisire-acumulare se prezintă astfel:

- % din PIB -

	2004	2005	2006	2007	2008
Economisirea națională brută	20,2	21,6	23,0	24,5	26,1
Formarea bruta de capital	25,8	27,1	28,3	29,6	31,0
Capacitatea sau necesarul de finanțare	-5,6	-5,5	-5,3	-5,1	-4,9

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Comerțul exterior se așteaptă să se dezvolte în continuare în ritmuri susținute, superioare creșterii PIB. Astfel, pentru perioada 2004-2008 se estimează ponderi în PIB ale deficitului comercial FOB-FOB între 7,7% - 6,7%.

Se așteaptă ca, în contextul redresării spațiului UE, orientarea geografică a fluxurilor comerciale să conducă la consolidarea poziției UE (15+10) ca principal partener comercial al României (din 2004 cca. 75% din exporturi și cca. 70% din importuri).

Deficitul contului curent ca procent din PIB se așteaptă să se situeze în jur de 5% în perioada 2004-2008. Deficitul de cont curent va fi ameliorat prin creșterea contribuției transferurilor curente, al căror excedent se prevede să crească gradual de la 1,6 mld. euro în 2003 la aproape 2,2 mld. euro în 2008. Finanțarea deficitului se estimează că se va face într-o măsură crescândă prin fluxuri autonome de capital, scăzând importanța relativă a fluxurilor compensatorii. Astfel, se așteaptă ca investițiile străine directe să atingă, în perioada 2004-2008 niveluri de circa 2 mld. euro anual.

Apropierea treptată de Uniunea Europeană creează în același timp premise solide pentru asigurarea sustenabilității deficitului de cont curent, atât prin ponderea deja importantă în fluxurile totale a investițiilor directe, cât și prin majorarea graduală a transferurilor UE.

Pentru perioada 2004-2008, reducerea graduală a **inflației** continuă să reprezinte o prioritate a Guvernului. În acest sens, în această perioadă rata inflației va continua să se reducă, urmând ca la sfârșitul perioadei aceasta să fie comparabilă cu cea a țărilor din UE. Măsurile de restructurare/privatizare aplicate cu precădere în sfera utilităților publice, de ameliorare a disciplinei financiare în scopul reducerii arieratelor, precum și de promovarea unei politici a veniturilor strict legată de performanțele economice ținesc reducerea inflației până la un nivel de circa 2% în anul 2008.

- % -

	2004	2005	2006	2007	2008
Rata inflației					
- medie anuală	12,0	8,0	5,0	3,5	2,5
- dec./dec.	9,0	7,0	4,0	3,0	2,0
Deflatorul PIB (modificare procentuală)	13,0	8,6	5,5	4,0	2,8

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Evoluția descrescătoare a inflației va continua să fie condiționată decisiv de transpunerea programelor de restructurare/privatizare, de ameliorarea disciplinei fiscale și impunerea politicii bugetare în vederea eliminării arieratelor financiare, de eficientizarea activității în acele companii furnizoare de utilități care vor continua să dețină poziții de monopol, precum și de menținerea unor politici restrictive ale veniturilor, de caracterul prudent al politicii monetare, iar din 2005 de efectele aplicării politicii de țintire a inflației, precum și de reducere a amplitudinii ajustărilor prețurilor administrate și a expectațiilor inflaționiste.

Pe latura **ofertei**, se preconizează ritmuri superioare de creștere față de produsul intern brut în construcții și servicii.

- modificări procentuale față de anul anterior-

	2004	2005	2006	2007	2008	Ritm mediu anual 2004-2008 (%)
Produsul intern brut	+5,5	+5,2	+5,1	+5,2	+5,4	+5,3
din care:						
Valoarea adăugată brută pe total economie	+5,6	+5,3	+5,3	+5,3	+5,6	+5,4
din aceasta în:						
- Industrie	+4,8	+5,1	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0
- Agricultură	+5,0	+4,2	+3,3	+3,0	+3,0	+3,7
- Construcții	+7,5	+7,6	+7,9	+8,1	+8,3	+7,9
- Servicii	+5,9	+5,4	+5,5	+5,7	+6,1	+5,7

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

În perioada 2004-2008, **producția industrială** este prevăzută să crească cu un ritm mediu anual de 4,9%, astfel încât în anul 2008 va fi cu 27,3% mai mare față de anul 2003.

Ținând seama de posibilitățile limitate de creștere în industria extractivă, precum și de necesitatea reducerii intensității energetice în sectorul productiv al economiei, se apreciază că **industria prelucrătoare** va avea rolul principal în dezvoltarea industrială a țării, cu un ritm mediu anual de 5,9%, superior celui pe ansamblul industriei.

În funcție de mediile ponderate ale producțiilor realizate anterior, în condiții meteo normale, se prognozează următoarele evoluții pentru **producția agricolă**:

- modificare procentuală anuală -

	2004	2005	2006	2007	2008
Producția agricolă totală	4,8	4,5	3,4	3,1	3,0
din care:					
- sector vegetal	4,4	3,6	1,7	1,3	2,0
- sector animal	5,3	5,7	5,5	5,2	4,1
- servicii pentru agricultură	7,0	8,0	9,0	9,0	9,0

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

În corelație cu dinamica prognozată a investițiilor, se estimează că în perioada 2004-2008 producția totală a ramurii **construcții** va înregistra o evoluție pozitivă, cu un ritm mediu anual de aproape 8%.

Se apreciază, astfel, că **activitatea de transport**, corelată cu evoluția prognozată a producției industriale și agricole, va continua evoluția pozitivă începută în anul 2000.

În domeniul resurselor umane, creșterea economică susținută va fi însoțită de o majorare a numărului de salariați în condițiile creșterii productivității muncii.

Întrucât sursele demografice ale creșterii cantitative a forței de muncă vor fi limitate, populația totală se va reduce. Totuși, rata de activitate se va îmbunătăți ușor.

- modificare procentuală față de anul anterior -

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Populația activă totală	-1,6	+0,5	+0,2	+0,2	+0,1	-0,1
Populația ocupată totală	-0,1	+0,6	+0,5	+0,4	+0,3	-0,1
Salariați	+1,1	+0,5	+0,7	+0,7	+0,8	+0,8
Rata globală de activitate - %	45,6	46,0	46,3	46,6	46,8	46,9
Rata globală de ocupare - %	42,4	42,9	43,3	43,7	43,9	44,1
Productivitatea muncii - %	5,0	4,9	4,6	4,7	4,9	5,5
Rata șomajului BIM- %	7,0	6,8	6,5	6,3	6,1	6,0

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Evoluția ocupării va fi influențată de câțiva factori contradictorii. Pe de o parte, fluxul de investiții străine va genera noi locuri de muncă. Întreprinderile mici și mijlocii se așteaptă să aibă, de asemenea, o contribuție pozitivă, localizată mai ales la nivelul muncii nesalariale.

Pe de altă parte, continuarea procesului de restructurare și privatizare va induce presiuni asupra ocupării. De asemenea, în ciuda unei creșteri economice relativ ridicate, piața locurilor de muncă rămâne tensionată, în principal din cauza șomajului structural.

Ca un rezultat agregat al acestor factori, prognoza macroeconomică evidențiază posibilitatea reducerii pronunțate a ratei șomajului de la 7,0% în anul 2003 la 6,0% în 2008.

În același timp este posibil ca, în perioada 2004-2008, productivitatea muncii să sporească, ritmul său mediu de creștere fiind sub ritmul de creștere a produsului intern brut, situându-se la circa 4,9%. Salariul real urmează să crească cu un ritm mediu anual de 4,5%, existând condițiile unei îmbunătățiri a competitivității economiei românești.

1.3. Politica de ocupare

România s-a aliniat la noua Strategie Europeană de Ocupare, politica în domeniul ocupării forței de muncă fiind în concordanță cu obiectivele și liniile directoare ale acestei strategii. Pentru stabilirea priorităților politicii de ocupare, ne raportăm la programele și documentele Guvernului Român, la strategia de dezvoltare a resurselor umane elaborată în cadrul Planului Național de Dezvoltare 2004-2006, la Programul Economic de Preaderare 2003, precum și la studiile specializate care monitorizează evoluțiile de pe piața muncii, realizate de Institutul Național de Statistică, Comisia Națională de Prognoză, Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale etc.

În vederea aderării la Uniunea Europeană, România a realizat în bună măsură armonizarea legislației interne cu acquis-ul comunitar, în ceea ce privește piața muncii, egalitatea de șanse, formarea profesională și în alte domenii legate de ocuparea forței de muncă. Capitolul 13 – Politici Sociale și Ocuparea Forței de Muncă a fost provizoriu închis în aprilie 2002. În anul 2003 a fost închis provizoriu și Capitolul 2 – Libera Circulație a Persoanelor.

Politicile active ale pieței muncii sunt în principal subvenționate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, situație care asigură o sursă de finanțare constantă.

Deși armonizarea politicilor și a legislației muncii cu solicitările/standardele internaționale și ale Uniunii Europene s-a realizat în mare măsură, problemele stringente ale pieței muncii rămân de actualitate. Nivelul fondurilor alocate pentru măsuri active și preventive pentru șomeri și persoane inactive din totalul bugetului asigurărilor pentru șomaj pentru anul 2004 arată o creștere de 33,09% față de sumele alocate în anul 2003, cu o pondere de 23,65% în totalul cheltuielilor bugetare pentru 2004. Tendința crescătoare a ponderii măsurilor active în totalul cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj se menține și în anul 2005, pentru care se prognozează o pondere de 24,96%, iar pentru anul 2006, o pondere de 29,31%, ceea ce arată o susținere durabilă a politicii de combatere a șomajului. (Sursa: Comisia Națională de Prognoză)

Instrumentul legislativ principal de implementare a politicii privind piața muncii este Legea 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, modificată și completată prin OUG nr.124/2002 și prin Legea nr.107/2004, lege care creează premisele pentru asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptabilității forței de muncă la cerințele pieței muncii.

Măsurile active pentru stimularea ocupării, sunt: informare și consiliere profesională, medierea muncii, formare profesională, consultantță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri, stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor prin subvenționarea locurilor de muncă din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru: persoanele cu handicap, absolvenți de învățământ, șomeri în vârstă de peste 45 de ani, șomeri unici întreținători de familie, șomeri care în termeni de 3 ani de la data angajării îndeplinesc conform legii condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau pentru limită de vârstă, acordarea de credite în condiții avantajoase și fonduri nerambursabile în vederea creării de noi locuri de muncă. În scopul prevenirii șomajului și consolidării locurilor de muncă prin creșterea și diversificarea competențelor profesionale ale persoanelor încadrate în muncă, angajatorilor care organizează, în baza planului anual de formare profesională, programe de formare profesională pentru proprii angajați, derulate de furnizori de servicii de pregătire profesională, autorizați în condițiile legii, se acordă, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, o sumă reprezentând 50% din cheltuielile cu serviciile de formare profesională organizate pentru un număr de cel mult 20% din personalul angajat.

De asemenea, de serviciile de mediere și formare profesională subvenționate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, beneficiază și persoanele care desfășoară activități în mediul rural și nu realizează venituri lunare sau realizează venituri mai mici decât indemnizația de șomaj, persoanele care au reluat activitatea ca urmare a încetării concediului pentru creșterea copilului, sau au reluat activitatea după satisfacerea stagiului militar, persoanele care au reluat activitatea ca urmare a recuperării capacității de muncă după pensionarea pentru invaliditate, persoanele aflate în detenție care mai au de executat cel mult 9 luni de pedeapsă precum și cetățenii străini sau apatrizi care, pe perioada în care au domiciliul sau reședința în România, sunt încadrați în muncă, conform legii.

În contextul documentelor strategice naționale prioritățile viitoare ale politicii de ocupare a forței de muncă sunt:

- **Promovarea adaptabilității forței de muncă, a învățării pe parcursul întregii vieți și a formării profesionale continue.** Obiectivul va fi atins printr-un set de măsuri integrate care vizează revizuirea și reformarea elementelor restrictive din legislația privind ocuparea forței de muncă, sănătatea și securitatea în muncă, diversificarea acordurilor contractuale, formarea profesională pentru adaptare la locul de muncă, precum și sprijinirea antreprenoriatului. Vor fi promovate: programe de formare profesională continuă care vor avea ca scop maximizarea utilizării tehnologiilor noi de producție pentru sectoarele economice cu potențial ridicat de valoare adăugată, noile tehnologii informatice și de comunicare, îmbunătățirea managementului resurselor umane în contextul restructurării industriale, programe de consiliere profesională pentru dezvoltarea carierei, activități de dezvoltare a competențelor de management în domeniul resurselor umane și promovarea spiritului antreprenorial.
- **Combaterea efectelor șomajului structural, rezultantă a procesului de restructurare al economiei prin aplicarea unui complex de măsuri active și preventive, adresate în special tinerilor, șomerilor de lungă durată și persoanele care desfășoară activități în mediul rural și nu realizează venituri lunare sau realizează venituri mai mici decât indemnizația de șomaj, cu accent pe promovarea programelor de formare profesională, în concordanță cu cerințele pieței muncii, servicii specializate de informare și consiliere privind cariera, programe de dezvoltare a spiritului antreprenorial etc., facilitarea accesului la împrumuturi în vederea demarării de afaceri pe cont propriu prin promovarea de scheme de microcredite¹².**
- **Promovarea coeziunii și incluziunii sociale** pentru grupurile vulnerabile (romi, tineri care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului, persoane cu handicap etc.). În vederea prevenirii și combaterii marginalizării sociale, se va acționa în vederea îmbunătățirii accesului la măsuri active de integrare pe piața muncii. Promovarea incluziunii sociale și egalității de șanse va sprijini procesul de combatere a oricăror forme de discriminare de pe piața muncii a grupurilor declarate vulnerabile.

România s-a aliniat la **Strategia Europeană pentru Ocupare**, revizuită, instrumentul esențial de coordonare a priorităților din domeniul politicilor de ocupare la nivelul Uniunii Europene, în acest context fiind elaborate cele **2 Planuri Naționale de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă (PNAO)**: primul **PNAO 2002 - 2003** a fost elaborat în conformitate cu Liniile Directoare pentru Ocuparea forței de muncă pentru anul 2001 și a cuprins măsuri pe care România și-a propus să le implementeze pe termen scurt, în vederea creșterii ocupării forței de muncă și reducerii șomajului, sprijinirii învățării permanente, eficientizării și flexibilizării pieței muncii, combaterii discriminării și excluderii sociale. A fost dezvoltat un sistem național de monitorizare a implementării acestui plan național, bazat pe constituirea unei rețele de coordonare inter-instituționale și concretizat prin raportări periodice, din partea instituțiilor implicate. Rețeaua de coordonare este alcătuită din reprezentanți ai tuturor ministerelor și instituțiilor cu

¹² De ex. H.G. nr.1083/2003 pentru aprobarea Schemei de microcredite în vederea administrării fondului de 12 milioane dolari SUA prevăzut în acordul de împrumut nr.4616 RO în valoare de 50 milioane dolari SUA, destinat finanțării Proiectului privind dezvoltarea sectorului social, acordat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în baza acordului de împrumut semnat la București la 6 iulie 2001, ratificat prin O.U.G. nr.111/2001, aprobată prin Legea nr.582/2001.

atribuții în procesul implementării PNAO, precum și reprezentanți ai organizațiilor sindicale și patronale reprezentative la nivel național. Pe parcursul procesului de monitorizare, implicarea reprezentanților partenerilor sociali s-a îmbunătățit progresiv, aceștia fiind invitați la toate activitățile de instruire organizate pentru membrii rețelei de coordonare.

PNAO 2004-2005, a fost elaborat în conformitate cu SEO revizuită, respectiv Linii Directoare pentru Ocupare aprobate pentru anul 2003. Astfel, cel de-al doilea PNAO este structurat în conformitate cu cele trei obiective strategice interdependente: **ocuparea deplină a forței de muncă, creșterea calității și productivității muncii, întărirea coeziunii și incluziunii sociale și cele 10 Linii Directoare.**

Planul va asigura coerența programelor și acțiunilor întreprinse în domeniul ocupării, reprezentând un instrument important de coordonare și eficientizare a politicii de ocupare. Responsabilitatea implementării măsurilor stabilite prin Planul Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă revine în egală măsură instituțiilor și organismelor care au contribuit la elaborarea sa, inclusiv partenerilor sociali.

Strategia actualului PNAO va contribui la atingerea obiectivelor de întărire a coeziunii și incluziunii sociale, la asigurarea unor șanse egale pe piața muncii, accesului la calificări și alte resurse necesare pentru a face față cerințelor unei vieți active pe piața muncii într-o economie bazată pe cunoaștere pentru toți.

1.4. Capacitatea instituțională a pieței muncii și promovarea serviciilor de ocupare

1.4.1. Instituțiile pieței muncii

Cadrul instituțional al pieței muncii este constituit din instituții cu responsabilități și atribuții legate de elaborarea, implementarea și monitorizarea politicii de ocupare a forței de muncă:

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei are responsabilitatea generală de a elabora politicile de ocupare a forței de muncă, programele și planurile naționale. De asemenea, are responsabilitatea de a coordona implementarea politicilor de ocupare, strategiilor, planurilor și programelor prin Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților.

În baza obiectivelor prioritare ale strategiei, **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă** este cel mai important organism de implementare a politicilor, strategiilor și programelor legate de piața muncii. Agenția este principala instituție cu responsabilitate în aplicarea măsurilor de protecție activă și pasivă a persoanelor în căutarea unui loc de muncă și este condusă de un consiliu tripartit format din reprezentanți ai guvernului, ai patronatelor și ai sindicatelor, cu atribuții clare stabilite prin legea de organizare și funcționare. Prin consiliul de administrație Agenția asigură instituționalizarea dialogului social în domeniul ocupării.

Consiliul Național pentru Formare Profesională a Adulților, organism autonom și tripartit cu rol consultativ în promovarea de strategii și politici de pregătire profesională a adulților.

1.4.2. Capacitatea de promovare a serviciilor de ocupare

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă oferă servicii publice de ocupare și formare profesională prin structurile sale teritoriale, respectiv prin agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă și prin agențiile locale. Are de asemenea în subordine Centrele Regionale de Formare Profesională a Adulților.

Agenția își definește politica managerială caracterizată, în primul rând, prin managementul pe bază de programe.

Serviciul public de ocupare este asigurat de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin cele 42 de agenții județene și a municipiului București (conform structurii administrativ teritoriale a României) și prin cele 250 agenții locale și puncte de lucru.

Sistemul de formare profesională al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă este asigurat de 14 centre proprii de formare profesională și de 6 centre regionale de formare profesională a adulților.

Pentru serviciile publice de ocupare au fost alocate, în anul 2004, 0,79% din PIB.

Sistemul informatic, principalul mijloc de colectare a datelor necesare calculării indicatorilor statistici, este în dezvoltare.

1.4.3. Monitorizarea pieței muncii

Datele referitoare la șomajul înregistrat sunt furnizate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, iar cele referitoare la șomajul BIM sunt furnizate de către INS pe baza anchetei privind forța de muncă în gospodării.

Monitorizarea și evaluarea implementării planurilor naționale (PNAO, PND) se realizează prin rețeaua de coordonare constituită din reprezentanți ai instituțiilor implicate și sunt efectuate prin raportări periodice.

Programele de măsuri active derulate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt monitorizate la nivel local și central și evaluate de către Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei prin indicatorii de performanță prevăzuți în contractul angajament încheiat anual între cele două instituții.

1.5. Principale probleme/provocări ale pieței muncii

Analiza tendințelor de pe piața muncii impune o abordare mai cuprinzătoare a politicii de ocupare. Problemele trebuie abordate din perspectiva *Dezvoltării Resurselor Umane, Creșterea gradului de Ocupare și Combaterea Excluderii Sociale* (Prioritatea 3-PND)

La nivel național piața muncii se confruntă cu probleme a căror rezolvare presupune un efort comun și resurse importante. Printre acestea, menționăm:

- Ponderea mare a populației ocupate în agricultură (aproximativ 35,6% din forța de muncă – Recensământul Populației și Locuințelor, 2002);
- Șomajul în rândul tinerilor (în 2003 rata șomajului BIM în rândul tinerilor fiind de circa 3,4 ori mai mare decât cea înregistrată pentru categoria de vârstă 25 de ani și peste);
- Nivelul ridicat al șomajului de lungă durată (în 2003 incidența șomajului BIM de lungă durată 61,9%, rata șomajului BIM de lungă durată în rândul tinerilor de 3,6 ori mai mare față de categoria de vârstă 25 de ani și peste);
- Nivelul educațional mediu al întregii forțe de muncă (15 ani și peste) a rămas scăzut în comparație cu standardele UE;
- Participare scăzută a șomerilor la cursurile de formare profesională; măsurile de formare profesională în totalul măsurilor active ocupă un loc secundar;
- Insuficiența fondurilor și a identificării măsurilor de stimulare fiscală adresate atât angajatorilor, cât și angajaților în domeniul formării profesionale continue;
- Mecanisme de stabilire a salariilor insuficient dezvoltate pentru a reflecta corespunzător productivitatea, nivelul de calificare și diferențele regionale;
- Insuficienta monitorizare a impactului măsurilor active asupra diverselor grupuri cărora li se adresează, necesară în vederea furnizării unei baze solide pentru planificarea politicilor în domeniul ocupării;

- Necesitatea reorganizării atribuțiilor SPO între agențiile regionale și locale.

La acestea se adaugă și provocări de natură mai generală, care vor influența evoluția pieței muncii pe termen lung și care trebuie luate în considerație:

- *Evoluția demografică: proces continuu și lent de scădere a populației României* (spor natural negativ și sold negativ al migrației externe). Impactul pe termen scurt va fi reducerea numărului populației active și îmbătrânirea forței de muncă. Acest aspect va crea o povară pentru sistemul de asigurări sociale și de pensii. În acest sens *creșterea ratei de participare forței de muncă* la activitatea economică va deveni o prioritate strategică pentru dezvoltarea pieței muncii.
- *Integrarea României în UE și orientarea către o societate bazată pe cunoaștere*. Se va accentua necesitatea utilizării tehnologiilor informaționale și de comunicație, precum și folosirea lor pe scară largă în economie. În acest sens, o prioritate strategică pentru dezvoltarea pieței muncii va fi reprezentată de *formarea profesională în domeniul IT pentru toți cetățenii* în acord cu cerințele unei societăți bazate pe cunoaștere, promovarea adaptabilității forței de muncă.

2. Obiective strategice și domenii de acțiune ale Strategiei Naționale de Ocupare

Obiectivele strategiei de ocupare ale României au fost stabilite pe baza celor trei mari obiective strategice interdependente ale Strategiei Europene de Ocupare revizuite: ocupare deplină, calitatea și productivitatea muncii, coeziune și incluziune socială.

Măsurile și acțiunile avute în vedere în cadrul strategiei de ocupare a forței de muncă sunt în concordanță cu liniile directoare ale SEO și anume:

- Măsuri active și preventive pentru șomeri și persoane inactive;
- Crearea de locuri de muncă și spiritul antreprenorial;
- Managementul tranziției și promovarea adaptabilității și mobilității pe piața muncii;
- Promovarea dezvoltării capitalului uman și a învățării pe tot parcursul vieții;
- Creșterea ofertei pe piața muncii și promovarea îmbătrânirii active;
- Egalitate de gen;
- Promovarea integrării și combaterea discriminării persoanelor dezavantajate pe piața muncii;
- Rentabilizarea muncii și crearea de stimulente corespunzătoare;
- Transformarea muncii nedeclarate în ocupare corespunzătoare;
- Combaterea disparităților regionale privind ocuparea.

Obiectivele Strategiei Naționale de Ocupare se aliniază atingerii obiectivelor stabilite la Lisabona pentru statele membre UE în vederea implementării Strategiei Europene de Ocupare până în 2010 :

- Rata generală a ocupării 70%;
- Rata de ocupare în rândul femeilor 60%;
- Rata de ocupare de 50% pentru persoanele cu vârste cuprinse între 55-64;
- Fiecărui șomer i se va oferi un nou început înainte de a atinge 6 luni de șomaj în cazul tinerilor și 12 luni în cazul adulților, sub formă de formare profesională, reconversie, practică în muncă, loc de muncă sau alte măsuri de ocupare, inclusiv de sprijinire a orientării profesionale individuale și de consiliere în vederea integrării efective pe piața muncii;
- Nivelul mediu de participare la procesul de învățare pe parcursul întregii vieți a populației adulte apte de muncă (25-64 ani) să fie de cel puțin 12,5%.

Documentele care au stat la baza elaborării Strategiei Naționale de Ocupare sunt:

- Programul de Guvernare al României 2001-2004
- Documentul Comun de Evaluare a Politicilor de Ocupare 2002 (JAP)
- Programul Economic de Preaderare al României 2003 (PEP)
- Planul Național de Dezvoltare 2004-2006 (PND)

2.1. Obiective pe termen mediu și lung ale strategiei de ocupare

Principalele obiective stabilite pe termen mediu în orizontul anilor 2004-2008, sunt reprezentate de creșterea nivelului ocupării populației în vârstă de muncă și implicit de combaterea efectelor șomajului structural, de promovarea adaptabilității forței de muncă și de promovare a incluziunii sociale.

Dezvoltarea resurselor umane și consolidarea participării pe piața muncii constituie elemente esențiale atât pentru atenuarea tendințelor demografice negative, cât și a necesității de a înregistra o creștere economică susținută și a ameliora condițiile de viață.

Gradul de realizare a obiectivelor pe termen mediu va fi supus unei evaluări intermediare în anul 2006, urmând a se opera modificările necesare în conformitate cu noile realități ale pieței muncii.

Fundamentarea termenelor de realizare a fost influențată în principal de:

- Angajamentele asumate în cadrul procesului de negociere a aderării la Uniunea Europeană pentru anul 2007;
- Obiectivele Strategiei Europene de Ocupare a Forței de Muncă stabilite la Lisabona;
- Prognozele macroeconomice până în 2008.

Implementarea obiectivelor pe termen mediu va asigura:

- **Creșterea ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) cu cel puțin 2,0 procente** (la nivelul anului 2008 o rată de ocupare de 59,8% - Prognoza macroeconomică, Evoluții ale pieței forței de muncă, Comisia Națională de Prognoză, 2004);
- **Combaterea efectelor șomajului structural (menținerea ratei șomajului sub 10%);**
- **Promovarea de programe de măsuri active pentru cel puțin 20% dintre șomerii pe termen lung.**

Cele trei obiective pe termen mediu vor fi corelate cu politicile regionale de ocupare și cu planurile regionale de dezvoltare economică și socială, în special cu măsurile care vizează atragerea de investiții și crearea de noi locuri de muncă.

Luând în considerare analizele și tendințele și provocările identificate pe piața muncii, obiectivele pe termen lung, până în 2010, vizează creșterea ratei de ocupare, promovarea adaptabilității și mobilității forței de muncă, creșterea și întărirea coeziunii și incluziunii sociale, prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare pe piața muncii și asigurarea egalității de șanse.

Obiectivele pe termen lung, de creștere a ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă, pot fi realizate prin:

- Creșterea ratei de ocupare în ramurile cu potențial înalt de valoare adăugată;
- Promovarea adaptabilității forței de muncă și creșterea productivității muncii, promovarea spiritului antreprenorial;
- Întărirea coeziunii și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile pe piața muncii, asigurarea egalității de șanse pe piața muncii.

Implementarea primului obiectiv presupune fundamentarea unui set de măsuri care vor promova stimularea creării de noi locuri de muncă, fapt ce va asigura un nivel susținut al ocupării, și implicit creșterea ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă.

Monitorizarea acestor activități va fi asigurată prin intermediul unor indicatori specifici, precum rata de ocupare și rata șomajului.

Realizarea celui de-al doilea obiectiv presupune concentrarea pe următoarele aspecte:

- Legislație - Revizuirea și reformarea elementelor restrictive din legislația privind ocuparea forței de muncă care afectează dinamica pieței muncii și ocuparea acelor categorii de persoane care întâmpină dificultăți de acces pe piața muncii.
- Sănătate și securitate în muncă - Dezvoltarea și consolidarea instituțiilor cu rol în implementarea prevederilor legislației privind securitatea și sănătatea în muncă; dezvoltarea activității de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale prin formarea unei culturi de prevenire a riscurilor profesionale și combinarea eficientă a elementelor teoretice cu cele practice; dezvoltarea și lărgirea structurilor de dialog social în vederea implicării într-o mai mare măsură a partenerilor sociali atât la nivelul decizional cât și la cel de implementare în domeniul securității și sănătății în muncă.
- Diversificarea acordurilor contractuale și de muncă, inclusiv cu privire la timpul de lucru pentru favorizarea progresului în carieră, asigurarea unui echilibru mai bun între viața profesională și de familie.
- Formarea profesională pentru adaptare la locul de muncă - Promovarea transparenței locurilor de muncă și a oportunităților de formare profesională la nivel național. Creșterea numărului lucrătorilor și al persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, în special al celor cu nivel redus de calificare, care au acces la formare profesională continuă cu efecte directe asupra promovării capacității de adaptare a lucrătorilor cât și pentru creșterea productivității muncii.
- Sprijinirea antreprenoriatului pentru încurajarea creării de locuri de muncă mai multe și mai bune prin creșterea capacității de investiții și prin crearea a unui mediu de afaceri favorabil pentru toate întreprinderile; valorificarea potențialului de creare de noi locuri de muncă al întreprinderilor nou înființate, în sectorul serviciilor și în domeniul cercetării-dezvoltării; promovarea și susținerea educației și formării profesionale continue în obținerea de competențe manageriale și antreprenoriale care să facă din antreprenoriat o opțiune de carieră pentru toți.

Implementarea celui de-al treilea obiectiv (coeziune și incluziune socială pe piața muncii) se va realiza prin promovarea de programe specifice pe piața muncii pentru grupurilor considerate vulnerabile, prin mobilizarea și implicarea activă a tuturor factorilor de natură organizațională și instituțională, în special a partenerilor sociali, ONG-urilor și a autorităților administrației publice locale.

3. Responsabilități pe principalele domenii de acțiune

3.1 Măsurile active și preventive pentru combaterea efectelor șomajului structural și creșterea ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă

În domeniul implementării măsurilor active Strategia națională pentru ocuparea forței de muncă identifică o serie de priorități privind asigurarea de facilități pentru stimularea ocupării și combaterea efectelor șomajului structural.

3.1.1. Combaterea efectelor șomajului structural

Pentru combaterea efectelor șomajului structural, se va acționa în vederea promovării de măsuri de susținere și facilitare a integrării pe piața muncii a persoanelor afectate de șomaj și a persoanelor din mediul rural aflate în căutarea unui loc de muncă:

- creșterea ponderii fondurilor alocate măsurilor active (ca pondere în PIB). Se vor aloca fonduri dedicate finanțării politicilor active în acele zone și sectoare de activitate care stimulează angajatorii în vederea creării de noi locuri de muncă și programe speciale pentru zone defavorizate;
- asigurarea de oportunități pentru un nou început pentru toți șomerii prin acompaniament social personalizat acordat tinerilor înainte de a împlini 6 luni de șomaj și adulților înainte de 12 luni de șomaj;

- extinderea programelor de formare profesională pentru șomeri și a programelor de formare profesională continuă oferite în cadrul întreprinderilor, prin dezvoltarea parteneriatelor sociale cu angajatorii și implicarea lor activă pentru susținerea acestor programe în vederea prevenirii riscului de șomaj și a creșterii performanțelor profesionale individuale;
- creșterea continuă a calității serviciilor de ocupare oferite de SPO și externalizarea către sectorul privat a anumitor servicii, în mod special a serviciilor de mediere a muncii și de informare și consiliere profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, pentru a fi orientate către cele mai adecvate programe de măsuri active;
- dezvoltarea parteneriatelor în cadrul comunităților locale, având ca scop generarea de oportunități de creștere a ocupării prin implicarea tuturor actorilor la nivelul comunităților locale.

3.1.2 Asigurarea de facilități în vederea creșterii gradului de ocupare

Pentru creșterea gradului de ocupare se va acționa prin măsuri și acordarea de facilități care să conducă la încurajarea muncii cu forme legale, în special prin:

- continuarea politicii de relaxare fiscală, respectiv reducerea cotelor de contribuții de asigurări sociale și a impozitului pe venit;
- extinderea unor programe de formare profesională pentru persoanele care își desfășoară activitatea în mediul rural prin susținerea financiară a acestora;
- extinderea facilităților de stimulare a angajării prin subvenționarea locurilor de muncă durabile, pentru categorii vulnerabile pe piața muncii (persoane cu handicap, persoane în vârstă de peste 45 ani, tineri absolvenți ai instituțiilor de învățământ, femei, tinerii de peste 18 ani care nu mai sunt cuprinși în sistemul de stat de protecție a copilului, segmente ale populației roma în situații de risc ridicat, persoane fără adăpost);
- creșterea graduală a salariului minim brut pe țară;
- ajustarea cadrului juridic privind sistemul de asistență socială, prin prevederea unor facilități care să încurajeze munca cu forme legale;
- încurajarea desfășurării activității în condițiile contractelor individuale de muncă cu timp parțial, sau a unor contracte de muncă temporară conform prevederilor Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii;
- extinderea unor scheme de creditare pentru IMM-uri în vederea creării de noi locuri de muncă și corelarea programelor de creditare a tuturor instituțiilor cu atribuții în domeniul dezvoltării și înființării de IMM-uri.

3.2. Politica de venituri pentru stimularea ocupării

Începând cu anul 1990, stabilirea salariilor în România se realizează prin negocieri colective, la nivel de ramură și la nivel de unitate economică. Guvernul intervine în politica salarială pentru stabilirea salariului minim pe economie, în dinamica salariilor din sectoarele bugetare și în monitorizarea salariilor din sectoarele economice unde este acționar majoritar, precum și în stabilirea sistemului de taxare și impozitare a muncii.

Prin promovarea acestei politici în domeniul veniturilor salariale se urmărește asigurarea unui salariu care să permită un minim decent de viață, dar care să reflecte totodată, și creșterea productivității într-o economie deschisă și care să sprijine creșterea agregată a ocupării. La nivel structural, este important ca remunerarea muncii pentru personalul având calificări reduse să nu descurajeze recrutarea în

muncile plătite moderat, iar în același timp salariile nete oferite unor astfel de salariați să constituie stimulente pentru șomeri și persoane inactive să caute un loc de muncă.

Principalele obiective/provocări politice privind politica de venituri salariale în perspectiva anului 2010:

1. Creșterea salariului minim pe economie în concordanță cu menținerea unui nivel decent de trai și în corelație cu creșterea productivității muncii. Stabilirea nivelului salariului minim pe economie va avea în vedere de asemenea, păstrarea unui raport optim între salariul minim și salariul mediu astfel încât distribuția salarială între ramuri și între salariați cu pregătire diferită să contribuie la creșterea motivației muncii și la creșterea productivității.
2. Reducerea graduală a fiscalității forței de muncă cu menținerea echilibrului bugetar, astfel încât costul acestuia să devină atractiv pentru investitori și să permită crearea unui număr sporit de locuri de muncă cu efect direct al scăderii dimensiunilor sectorului informal.
3. Îmbunătățirea condițiilor și procedurilor de salarizare în sectorul public (salariații funcționari publici și salariații agenților economici cu capital majoritar de stat sau la care statul este acționar) prin stabilirea de principii unitare de salarizare și prin introducerea unor criterii de performanță specifice sectorului public. Crearea unui cadru consensual în procesele de negociere a salariilor și eficientizarea sistemelor de negociere colectivă.

3.3. Crearea de locuri de muncă și antreprenoriatul

În prezent, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) reprezintă peste 99% din numărul total al firmelor din România. Rolul lor în economie este semnificativ, influențând domenii importante cum ar fi: creșterea economică, competitivitatea, schimbările în structura economică și ocuparea forței de muncă.

Guvernul României recunoaște și apreciază importanța întreprinderilor mici și mijlocii, politica în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii devenind în România o parte integrantă a politicii de dezvoltare regională datorită rolului pe care îl au IMM-urile în dezvoltarea economică durabilă, în crearea de locuri de muncă și prin contribuția lor semnificativă la diminuarea șomajului.

În acest context, prin Strategia Guvernului României 2004-2008 pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, s-a previzionat și stabilit atingerea următoarelor obiective principale pentru dezvoltarea pe termen lung a sectorului IMM:

- Crearea a 760.000 de noi locuri de muncă;
- Sporirea ponderii IMM la crearea produsului intern brut la un nivel similar cu cel al altor țări foste candidate dezvoltate, astfel încât acestea să-și consolideze poziția pe piață, prin competitivitate;
- Creșterea exporturilor cu un ritm mediu anual de peste 10%.

Ca rezultat al politicilor macroeconomice și al stabilității, s-au creat pe termen lung premise pentru a îmbunătăți competitivitatea IMM-urilor și pentru a asigura dezvoltarea economiei în general, astfel încât România să poată atinge performanțele cerute de Piața Internă la nivelul anului 2007.

În prezent, IMM-urile românești generează aproximativ 60% din produsul intern brut (PIB), în timp ce procentajul forței de muncă angajate reprezintă numai 40% din totalul populației active, sub mediile din unele țări foste candidate și media UE.

Pentru atingerea performanțelor propuse s-a avut în vedere respectarea următoarelor principii:

- Asigurarea coerenței și convergenței strategiei de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii cu strategiile sectoriale care au impact asupra acestora;
- Asigurarea transparenței deciziilor, acțiunilor și măsurilor luate pentru dezvoltarea mediului de afaceri și a întreprinderilor mici și mijlocii;
- Asigurarea accesului nediscriminatoriu al întreprinderilor mici și mijlocii la programele de susținere a sectorului;
- Încurajarea participării întreprinderilor mici și mijlocii la construirea societății bazate pe cunoaștere.

Priorități strategice

Sprijinirea sectorului IMM reprezintă o soluție importantă pentru contrabalansarea efectelor negative ale procesului de ajustare structurală și de restructurare a industriei, generând alternative economice și sociale și determinând astfel îmbunătățirea statutului economic al grupurilor sociale dezavantajate. Prin urmare, atât acțiunile specifice de până acum, cât și cele viitoare au ca obiectiv fundamental crearea unui cadru instituțional, legislativ și financiar favorabil dezvoltării IMM-urilor și inițiativei private și stimulativ pentru investiții.

În acest context, au fost identificate următoarele priorități strategice:

- 1. Crearea unui mediu de afaceri favorabil înființării și dezvoltării IMM**
- 2. Dezvoltarea capacității IMM-urilor productive și prestatoare de servicii**
- 3. Îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare**
- 4. Îmbunătățirea accesului IMM-urilor pe piețele externe**

5. Promovarea culturii antreprenoriale

Trebuie încurajată includerea antreprenoriatului în programa școlară de bază: cunoștințele fundamentale ar putea fi introduse în educația primară, iar pe baza lor se poate construi pe perioada învățământului secundar. Astfel de acțiuni sunt foarte importante pentru crearea unui mediu adecvat spiritului întreprinzător, în cadrul sistemului de învățământ din România. Astfel se asigură conștientizarea tinerilor asupra importanței culturii antreprenoriale și acceptarea acesteia ca o componentă a pregătirii și a viitoarei lor opțiuni de angajare profesională. De asemenea, este important să se dezvolte o nouă atitudine în această direcție, în rândul femeilor și al tinerilor.

Universitățile trebuie încurajate să-și impulsioneze eforturile pentru a oferi cursuri specializate pe antreprenoriat. Domenii cum ar fi e-comerțul, inovarea tehnologică, comerțul pe Piața Internă, clusterelor și cursurile tematice referitoare la produse/sectoare de activitate vor completa cunoștințele transmise în programa de bază.

Pentru a schimba percepția actuală, va fi lansată o campanie promoțională focalizată, se vor organiza discuții cu mass media și consultanță pe marginea aspectelor relevante referitoare la antreprenoriat.

Pentru îmbunătățirea situației actuale vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Sprijinirea accesului la diversele programe de instruire pentru dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale;
- Elaborarea unei strategii pentru instruirea resurselor umane în dezvoltarea spiritului antreprenorial;
- Diversificarea temelor de instruire în cadrul curriculei de învățământ în care se predau elemente de formare antreprenorială a tinerilor atât în învățământul de bază, cât și liceal și universitar;
- Dezvoltarea programelor pentru instruirea antreprenorială a tinerilor absolvenți neîncadrați în muncă și a șomerilor, prin recalificare și/ sau formare continuă;
- Crearea de parteneriate publice-private între întreprinzători, administrațiile publice locale și unitățile de învățământ;
- Sprijinirea accesului întreprinzătorilor la serviciile de consultanță pentru demararea unei afaceri;
- Implicarea mass-media în promovarea unei noi atitudini antreprenoriale.

3.4. Prelungirea vieții active

Politica de prelungire a vieții active se va concretiza prin implementarea unor măsuri care să conducă la creșterea capacității lucrătorilor vârstnici (55-64 ani) de a rămâne în activitate o perioadă de timp cât mai mare. Astfel se vor promova în mod special următoarele măsuri :

- creșterea graduală a vârstei de pensionare și limitarea pensionărilor anticipate prin implementarea unor măsuri flexibile de stimulare a angajatorilor;
- cuprinderea în cursuri de formare profesională continuă, inclusiv, a persoanelor în vârstă de peste 45 ani prin adaptarea planurilor de formare profesională la nevoile care apar pe piața muncii și prin dezvoltarea unor abilități profesionale a grupurilor vizate;
- acordarea de stimulente angajatorilor care încadrează în muncă pe perioadă nedeterminată persoane în vârstă de peste 45 ani sau persoane care mai au 3 ani până la îndeplinirea vârste de pensionare;
- întărirea parteneriatului social și dezvoltarea unor programe de formare profesională continuă a angajaților cu cofinanțare angajator – bugetul asigurărilor de șomaj.

3.5. Promovarea adaptabilității și mobilității pe piața muncii

Politica de ocupare a forței de muncă va promova capacitatea de adaptare a întreprinderilor și a angajaților acestora la procesul de tranziție, luând în considerație flexibilitatea și securitatea muncii și accentuând rolul cheie al partenerilor sociali în acest proces. Va revizui și, dacă este cazul, va reforma elementele restrictive din legislația privind ocuparea forței de muncă care afectează dinamica pieței muncii și ocuparea acelor categorii de persoane care întâmpină dificultăți de acces pe piața muncii, va dezvolta dialogul social, va sprijini creșterea responsabilității sociale a companiilor și va întreprinde alte măsuri adecvate care să promoveze:

- diversitatea acordurilor contractuale și de muncă, inclusiv cu privire la timpul de lucru, favorizând progresul în carieră, un echilibru mai bun între viața profesională și de familie și între flexibilitatea și securitatea muncii;
- accesul lucrătorilor, în special al celor cu nivel redus de calificare, la formare profesională;
- condiții de muncă mai bune, incluzând sănătatea și protecția muncii, politici care vor avea ca scop obținerea, în special, a unei reduceri substanțiale a ratei de incidență a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;
- elaborarea și diseminarea unor forme inovatoare și sustenabile de organizare a muncii, care să susțină productivitatea și calitatea muncii;
- anticiparea și un management pozitiv al tranziției economice și al procesului de restructurare economică.

Restructurarea forței de muncă va fi abordată printr-o serie de măsuri de **promovare a mobilității ocupaționale** și de eliminare a cauzelor care împiedică mobilitatea geografică, în special prin perfectarea sistemului de recunoaștere și transparență a calificărilor și competențelor profesionale, transferabilitatea drepturilor de pensie și asigurări sociale, furnizarea de stimulente reflectate în sistemele de taxe și beneficii și luarea în considerare a aspectelor legate de impactul imigrației asupra pieței muncii.

Trebuie promovată **transparența locurilor de muncă și a oportunităților de formare profesională la nivel național și european prin susținerea unui sistem eficient de mediere a muncii.**

Astfel, începând cu anul 2005, persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă din spațiul Uniunii Europene, li se va oferi posibilitatea să consulte toate locurile de muncă vacante anunțate de către serviciile publice de ocupare din Statele Membre.

Piața muncii din România, va fi conectată la fluxul pieței europene a muncii prin intermediul rețelei EURES, încurajându-se astfel libera circulație a forței de muncă și mobilitatea ocupațională/geografică.

Obiectivele pentru următorii ani sunt:

- facilitarea mobilității forței de muncă și creșterea adaptabilității acesteia, prin îmbunătățirea accesului la informații privind locurile de muncă vacante;

- promovarea în continuare a flexibilității muncii, prin încurajarea diversității relațiilor de muncă;
- dezvoltarea sistemului de prevenire, supraveghere și control al accidentelor de muncă și al bolilor profesionale în scopul îmbunătățirii condițiilor de muncă;
- creșterea accesului lucrătorilor, în special al celor cu nivel redus de calificare, la formare profesională.

3.6. Obiective strategice ale dezvoltării Formării Profesionale Continue în România

Stabilirea obiectivului european ca, până în 2010, nivelul mediu de participare la învățarea pe parcursul întregii vieți a populației cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani să fie de 12,5%, impune identificarea unor strategii coerente și măsuri pragmatice cu scopul de a stimula învățarea permanentă pentru toți.

Dacă obiectivul României este transformarea economiei într-un sistem de piață bine structurat și funcțional, capabil să furnizeze pieței bunuri și servicii de calitate, este esențial ca sistemul de formare profesională continuă să asigure dezvoltarea de cunoștințe, deprinderi și abilități în concordanță cu cerințele în continuă evoluție ale locurilor de muncă.

Cele cinci priorități pentru dezvoltarea formării profesionale continue sunt stabilite în concordanță cu elementele esențiale identificate pentru dezvoltarea unei strategii coerente și comprehensive privind formarea profesională a adulților, în urma consultărilor la nivel european pe baza Memorandumului asupra învățării permanente, și iau în considerare prioritățile, dificultățile și constrângerile evidențiate de ancheta realizată în cadrul procesului de consultare cu privire la posibilitățile de implementare a Memorandumului în România realizată în 2001.

Aceste priorități sunt:

I. Dezvoltarea parteneriatului în formarea profesională continuă, care se va realiza prin:

1. Promovarea parteneriatului dintre autoritățile publice, partenerii sociali și alți actori relevanți, la nivel central și local, în vederea fundamentării, elaborării și implementării politicilor și strategiilor de formare profesională continuă;
2. Implicarea unui număr tot mai mare de actori, în special a angajatorilor, în facilitarea accesului la formarea profesională continuă, atât în sistemul formal, cât și în cel non formal și informal, inclusiv prin asigurarea resurselor necesare formării;
3. Implicarea partenerilor sociali, cu precădere a patronatelor, dar și a asociațiilor profesionale și a altor actori relevanți la definirea/validarea calificărilor, a standardelor ocupaționale și a programelor-cadru de formare profesională continuă contribuind astfel la asigurarea transparenței calificărilor și a consistenței certificatelor;
4. Implicarea actorilor relevanți în promovarea, corelarea, finanțarea, derularea și monitorizarea programelor/ proiectelor/ planurilor de acțiune care au ca obiect formarea profesională continuă; asigurarea coerenței abordărilor și a utilizării raționale a resurselor disponibile;
5. Implicarea partenerilor sociali și a altor actori relevanți la asigurarea calității formării profesionale continue și la asimilarea modelului european al calității în formarea profesională continuă; asigurarea calității proceselor de autoevaluare, de evaluare externă a furnizorilor de formare și de examinare a absolvenților;
6. Dezvoltarea cooperării la nivel local/regional pentru identificarea nevoilor de formare și pentru facilitarea accesului la formare;
7. Apropierea mediului de învățare de mediul de producție și de cel științific, prin dezvoltarea cooperării între furnizorii de formare, întreprinderi, unitățile de învățământ superior și de cercetare;
8. Consolidarea, raționalizarea și profesionalizarea structurilor de dialog social la nivel național, local/regional și sectorial, atribuindu-le în mod judicios un statut consultativ sau decizional, corespunzător rolului asumat;

9. Dezvoltarea cooperării la nivel european și internațional în domeniul formării profesionale continue, valorificând programele europene dedicate formării profesionale continue.

II. Asigurarea resurselor adecvate formării profesionale continue

Cheltuielile pentru formare trebuie considerate ca fiind investiții nu costuri, iar pentru creșterea investițiilor în formarea continuă sunt importante următoarele direcții de acțiune:

1. asigurarea cadrului legislativ care să stimuleze finanțarea formării profesionale continue;
2. implicarea partenerilor sociali în finanțarea formării profesionale continue;
3. atragerea finanțării externe pentru programele de formare profesională;
4. extinderea rețelei de furnizori de formare profesională.

III. Facilitarea accesului la formarea profesională continuă

Un sistem de formare profesională continuă care să vină în întâmpinarea nevoilor de învățare ale fiecărui individ trebuie să corespundă următoarelor caracteristici: deschidere, transparență, flexibilitate, comparabilitate și permeabilitate.

Pentru realizarea acestui sistem următoarele direcții de acțiune sunt importante:

1. Identificarea nevoilor de formare cu focalizare pe competențele de bază;
2. Abordarea formării profesionale inițiale și continue din perspectiva continuității;
3. Diversificarea și flexibilizarea accesului la oferta de formare profesională continuă;
4. Valorificarea învățării;
5. Crearea de oportunități de formare profesională continuă cât mai aproape de beneficiari, în propriile comunități și sprijinite de TIC;
6. Îmbunătățirea accesului la formare profesională în mediul rural;
7. Creșterea numărului de persoane în căutarea unui loc de muncă, care vor fi cuprinse la programele de formare profesională;
8. Extinderea rețelei de centre de formare profesională a adulților, a ANOFM, modernizarea și dotarea centrelor existente;
9. Stimularea angajatorilor pentru formarea personalului propriu în vederea creșterii și diversificării competențelor profesionale ale persoanelor încadrate în muncă;
10. Monitorizarea evoluției accesului la formare profesională continuă.

IV. Promovarea formării profesionale continue

Având în vedere rolul de factor cheie al mentalității și atitudinii favorabile pentru realizarea învățării pe tot parcursul vieții, trebuie acordată o deosebită importanță conștientizării și interiorizării rolului formării profesionale continue în satisfacerea trebuințelor de dezvoltare personală, profesională și de apartenență la societate.

În acest context sunt importante următoarele direcții de acțiune:

1. Promovarea beneficiilor formării profesionale continue în ceea ce privește creșterea accesului la un loc de muncă;
2. Implicarea mass media și a partenerilor sociali în promovarea formării profesionale continue;
3. Monitorizarea implementării strategiei pentru dezvoltarea formării profesionale continue.

V. Asigurarea calității sistemului de formare profesională continuă

Creșterea calității în formarea continuă poate fi asigurată prin:

- Crearea unui sistem național unitar al calificărilor pentru calificările de la nivelul 1 la 5;
- Dezvoltarea de standarde ocupaționale care descriu competențele, de către partenerii sociali, ca bază pentru definirea calificărilor;
- Implementarea unui sistem național unitar de formare, evaluare și certificare bazat pe competențe;

- Crearea unui sistem de formare profesională modularizat, care să permită ajustarea programelor de formare în concordanță cu nevoile pieței muncii și cu așteptările beneficiarilor;
- Dezvoltarea competențelor cheie (utilizarea IT, limbi străine, abilități antreprenoriale și competențe sociale);
- Implementarea sistemului de evaluare și certificare a competențelor dobândite pe cale non -formală și informală;
- Crearea unui sistem național de formare, evaluare și certificare a formatorilor;
- Introducerea metodelor inovative de predare bazate pe tehnologia informației;
- Dezvoltarea unui set de indicatori de calitate și bune practici pentru formarea continuă;
- Implementarea modelului european de asigurare a calității;
- Autorizarea și monitorizarea furnizorilor de formare și a centrelor de evaluare a competențelor dobândite pe cale non -formală și informală;
- Evaluarea externă a absolvenților programelor de formare.

3.7. Politici privind egalitatea de șanse între femei și bărbați

Scopul elaborării și implementării acestor politici este de a combate inegalitățile de tratament dintre salariatele femei și salariații bărbați existente pe piața muncii, datorate mentalităților și comportamentelor manifestate atât de angajatori cât și de reprezentanți ai administrației.

Obiectivele preconizate pentru realizarea scopurilor acestor politici pot fi clasificate în două grupe principale:

- *Obiective generale* orientate către crearea bazei legale și instituționale pentru garantarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați pe piața muncii.
- *Obiective specifice* adaptate nevoilor grupurilor de femei și bărbați care se confruntă cu discriminări pe piața muncii.

3.7.1. Obiective generale

Obiectivele generale avute în vedere sunt:

- Elaborarea și implementarea de politici coerente privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, inclusiv pentru piața muncii (termen 2010);
- Înființarea structurilor instituționale pentru implementarea și pentru monitorizarea politicilor privind egalitatea de șanse (JAP) (termen 2005).

Măsurile generale pentru atingerea acestor obiective:

- Înființarea Agenției Naționale pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați și pregătirea de personal calificat pentru implementarea politicilor privind egalitatea de șanse pe piața muncii -2005;
- Crearea sistemului național de sprijinire și promovare a politicilor privind egalitatea de șanse pe piața muncii bazate pe fondurile structurale europene – 2007;

3.7.2. Obiective specifice

Obiectivele specifice avute în vedere sunt:

- Creșterea gradului de ocupare al femeilor în toate domeniile de activitate – 2010;
- Creșterea gradului de ocupare a femeilor prin măsuri active de stimulare a ocupării în domenii precum serviciile și noile tehnologii IT și măsuri privind reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie – 2010;
- Implementarea de politici favorabile femeilor, pentru a se asigura acestora condiții corespunzătoare pentru adaptarea lor la schimbările imediate și viitoare de pe piața muncii – 2005.

Măsuri specifice:

- Monitorizarea aplicării la nivel teritorial a politicilor naționale prin structurile specifice pentru egalitatea de șanse înființate în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale - 2005;
- Implementarea sistemului de monitorizare al indicatorilor de identificare a factorilor principali care determină diferențele de salarizare între bărbați și femei, precum segregarea ocupațională, valoarea socială atribuită ocupațiilor reflectată în nivelurile de salarizare, accesul la formare profesională de nivel înalt.

3.8. Combaterea activă a excluziunii sociale și promovarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile

Până în anul 2010 România va dezvolta politicile de integrare pe piața muncii a persoanelor supuse riscului de excluziune socială: tinerii, șomerii de lungă durată, persoane cu handicap, persoanele de etnie romă, persoanele imigrante etc.

Pentru tineri, se prevede:

- adaptarea sistemului de învățământ la cerințele pieței muncii printr-o abordare globală pentru a se asigura tranziția de la școală la muncă astfel încât să se evite riscul de șomaj;
- extinderea și flexibilizarea sistemului de stimulare a angajatorilor în vederea încadrării în muncă a tinerilor prin acordarea de facilități în funcție nivelul de studii a absolvenților;
- extinderea rețelei de centre de informare și consiliere privind orientarea în carieră prin elaborarea unor programe personalizate astfel încât să existe posibilitatea orientării profesionale pentru fiecare persoană către un loc de muncă în concordanță cu aptitudinile și pregătirea sa profesională.

Pentru șomerii de lungă durată:

- asigurarea participării la cel puțin o măsură activă de stimulare a ocupării, în primele luni de șomaj evitându-se astfel intrarea în șomaj de lungă durată;
- asigurarea unui acompaniament social personalizat pentru dezvoltarea unor abilități și competențe profesionale pentru șomerii de lungă durată;
- dezvoltarea programelor de formare profesională în meserii solicitate pe piața muncii prin implicarea tuturor actorilor cu atribuții în domeniu.

Pentru persoanele cu handicap:

- întărirea și dezvoltarea capacității instituționale pentru oferirea de servicii de calitate tuturor persoanelor cu handicap cu potențial lucrativ restant;
- dezvoltarea centrelor de informare și consiliere pentru persoane cu handicap pentru mărirea șanselor de ocupare în locuri de muncă adecvate tuturor tipurilor de handicap;
- facilitarea accesului la toate formele de învățământ.

Pentru persoanele de etnie romă:

- reducerea cu cel puțin 30%, până în anul 2010, a abandonului școlar în rândul persoanelor de această etnie;
- creșterea cu cel puțin 10%, până în anul 2010, a ponderii persoanelor de etnie romă încadrate în muncă, în totalul persoanelor programate a fi încadrate;
- extinderea programelor de formare profesională a adulților, adresate persoanelor de etnie romă, în meserii tradiționale.

Pentru integrarea imigranților:

- asigurarea accesului pe piața forței de muncă al străinilor care au dobândit o formă de protecție în România;
- prevenirea și combaterea discriminării imigranților pe piața forței de muncă.

3.9. Combaterea disparităților regionale privind ocuparea

În politica generală de ocupare a forței de muncă, România ia în considerare și dimensiunea regională a dezvoltării, politicile de dezvoltare regională caracterizându-se prin îmbinarea elementelor clasice ale strategiilor regionale (sprijinirea zonelor problemă cum sunt zonele de restructurare industrială cu potențial de creștere economică, prin acordarea de sprijin financiar sub formă de granturi etc.) cu elementele noi de politică regională în consens cu politica regională a Uniunii Europene, constând în creșterea capacității regiunilor de a fi competitive prin stimularea creării polilor de creștere economică.

De asemenea, în perspectiva aderării la Uniunea Europeană, a demarat procesul de creare a cadrului necesar implementării fondurilor structurale. În acest scop se consolidează structurile administrative și procedurile pentru implementarea Fondurilor structurale cu care România va opera după aderare, precum și structurile și procedurile pentru urmărirea, monitorizarea și evaluarea efectelor utilizării acestor fonduri.

Problematika ocupării populației și a șomajului va beneficia de o abordare complexă în vederea reducerii discrepanțelor regionale. Potențialul de creare a locurilor de muncă la nivel local, inclusiv în economia socială va fi sprijinit și încurajat parteneriatul între actorii relevanți.

În acest sens:

- vor fi promovate condiții favorabile pentru activitatea în sectorul privat și investiții în regiunile slab dezvoltate;
- se va asigura susținerea publică în regiunile slab dezvoltate, care se va concentra asupra investițiilor în capitalul uman și în educație, precum și într-o infrastructură adecvată.;
- va fi consolidată poziția documentelor strategice în domeniul dezvoltării regionale în sensul stabilirii priorităților politicii de ocupare a forței de muncă;
- vor fi dezvoltate strategiile de ocupare regionale cu implicarea activă a partenerilor sociali, a autorităților administrației publice locale și a ONG-urilor;
- va fi încurajată autonomia autorităților locale, prin lărgirea competențelor și a responsabilităților, proces care trebuie însoțit de adâncirea procesului de descentralizare a implementării bugetului de stat;
- se va dezvolta capacitatea administrativă a autorităților locale, pentru a putea promova și implementa proiecte specifice în vederea accesului la Fondurile Structurale;
- vor fi încurajate organizațiile patronale de la nivel local și/sau regional în elaborarea și implementarea proiectelor în domeniul politicii sociale și a ocupării forței de muncă;
- dezvoltarea IMM - urilor din sectoarele productive și de servicii;
- susținerea investițiilor în formarea profesională pentru asistarea autorităților locale în realizarea noilor lor competențe în domeniul formării profesionale.

4. Implementarea și raportarea îndeplinirii strategiei de ocupare

4.1 Dezvoltarea capacității instituționale pentru monitorizarea și evaluarea strategiei

4.1.1. Monitorizarea și eficiența programelor de măsuri active

- monitorizarea pieței muncii prin crearea unei rețele de coordonare inter-instituțională, în care evoluțiile sunt evaluate periodic;
- modernizarea sistemului de monitorizare și evaluare a programelor de ocupare în vederea calculării indicatorilor statistici utilizați la nivelul Uniunii Europene;
- dezvoltarea unui sistem de evaluare periodică a impactului măsurilor active, în vederea adaptării continue a programelor de ocupare la nevoile pieței muncii.

4.1.2. Consolidarea instituțională a Serviciului Public de Ocupare

- dezvoltarea și adaptarea sistemului de formare a personalului propriu al ANOFM, având ca punct central viitorul Centru Național de Pregătire a personalului propriu, ce va deveni operațional începând cu 2005;
- adaptarea continuă a alocării la nivel local a resurselor umane ale SPO, în funcție de cerințele pieței;
- realizarea unor agenții locale pentru ocuparea forței de muncă model până în anul 2005 și extinderea la celelalte până în anul 2010;
- certificarea, până în anul 2007, a calității serviciilor oferite de toate cele 250 de agenții locale pentru ocuparea forței de muncă, prin obținerea certificatului ISO 9001;
- îmbunătățirea continuă a sistemului informatic integrat al SPO, adaptarea acestuia astfel încât să fie posibilă monitorizarea indicatorilor utilizați la nivelul Uniunii Europene și realizarea de rapoarte statistice privind piața muncii;
- dezvoltarea capacității administrative a SPO în vederea implementării proiectelor finanțate din Fondul Social European.

4.1.3. Mobilizarea tuturor factorilor implicați în implementarea politicilor de ocupare

Succesul strategiei de ocupare depinde într-o măsură decisivă de calitatea implementării acesteia, iar implementarea depinde la rândul său de angajamentele politice precum și implicarea partenerilor sociali și a celorlalte instituții ca factori de decizie.

Atingerea obiectivelor stipulate în cadrul acestui document național presupune mobilizarea tuturor factorilor cu atribuții în domeniul ocupării; consultările cu partenerii sociali și societatea civilă deși au devenit o regulă, trebuie să capete consistență. Competențele privind politicile care vizează ocuparea trebuie împărțite la nivel național, regional și local, iar relațiile dintre diferitele niveluri trebuie să se bazeze pe o bună coordonare.

Acest lucru se va realiza în principal prin:

- Consolidarea rolului jucat de către Agențiile Județene de Ocupare a Forței de Muncă, în calitate de inițiatori și intermediari între instituțiile și organizațiile implicate în implementarea politicilor de ocupare la nivel regional, prin contacte sistematice cu angajatorii, patronatele și alte organizații neguvernamentale;
- Diseminarea de informații relevante în ceea ce privește modul de implicare a partenerilor sociali și a altor factori de decizie în implementarea politicilor de ocupare;
- Menținerea și dezvoltarea rolului dialogului tripartit, în scopul soluționării prompte a problemelor apărute în implementarea raporturilor de muncă din diferitele arii de activitate.

Rolul și competențele diferiților factori de decizie implicați sunt descrise după cum urmează:

- **Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei (MMSSF)** are responsabilitatea generală de a elabora politicile de ocupare și de pe piața muncii, programe și planuri naționale de a controla executarea și implementarea acestora. De asemenea, MMSSF este implicat direct în elaborarea și coordonarea Planului Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă, și monitorizează implementarea acestuia. Totodată, Ministerul va monitoriza nivelul de îndeplinire a indicatorilor de performanță stabiliți prin strategia de ocupare, în colaborare cu celelalte instituții și organizații implicate, alocând resursele necesare pentru evaluarea obiectivelor menționate. MMSSF este în același timp și principalul punct de legătură cu organizațiile internaționale competente din domeniul politicilor de ocupare;
- **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)** este responsabilă cu programele de mediere a muncii, coordonarea programelor de măsuri active de pe piața muncii și elaborarea programelor de formare profesională, colectând în același timp contribuțiile la asigurările de șomaj

în Fondul de Șomaj, administrarea acestuia și acordarea ajutoarelor de șomaj. ANOFM implementează programe și proiecte specifice beneficiind atât de finanțare internă cât și internațională;

- **Comisia Națională de Promovare a Ocupării Forței de Muncă (CNO)** – stabilește direcțiile dezvoltării resurselor umane finanțate din fonduri publice și din alte resurse, face propuneri pentru inițierea unor măsuri proactive de combatere a șomajului prin politici fiscale, ajustări structurale, reconversie profesională;
- **Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților (CNFPA)** – participă la elaborarea metodologiei certificării formării profesionale a adulților; monitorizează furnizorii de formare profesională, elaborează criteriile specifice și proceduri unitare privind realizarea și utilizarea standardelor ocupaționale, aprobă noi standarde ocupaționale și le actualizează pe cele existente, conform evoluțiilor pe piața muncii;
- **Agencia Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie (ANIMMC)** – asigură fundamentarea, elaborarea și aplicarea strategiei și politicilor Guvernului în domeniile întreprinderilor mici și mijlocii, organizațiilor cooperatiste, precum și ale activității de comerț interior, administrarea fondurilor bugetare și a surselor financiare extrabugetare, precum și distribuția acestora în vederea asigurării dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului cooperatist și a comerțului interior, asigură urmărirea aplicării și controlul respectării reglementărilor în domeniul său de activitate;
- **Ministerul Educației și Cercetării (MEdC)**– deține o poziție importantă în implementarea acelor elemente din strategia de ocupare referitoare la educație și pregătire profesională, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, asigurarea competențelor necesare în corelație cu evoluțiile înregistrate pe piața muncii;
- **Ministerul Sănătății (MS)**– derulează programe specifice în domeniul sănătății și securității în muncă;
- **Ministerul Economiei și Comerțului (MEC)** - elaborează strategii, programe și politici privind creșterea economică, participă la fundamentarea și la elaborarea strategiei și a programului de reforme economico-sociale ale Guvernului, urmărește implementarea politicilor de cercetare și inovare, inițiază acțiuni de cooperare internațională și de colaborare economică externă, în plan bilateral sau pe terțe piețe;
- **Ministerul Integrării Europene (MIE)**, prin intermediul Agențiilor de Dezvoltare Regională contribuie la implementarea unor măsuri care vizează eliminarea disparităților regionale de dezvoltare;
- **Ministerul Finanțelor Publice (MFP)** elaborează și implementează politica bugetară și fiscală a Guvernului, corelează politicile fiscale și bugetare cu celelalte politici economico- sociale;
- **Partenerii sociali**, indiferent de reprezentativitatea acestora, vor prelua elementele strategiei de ocupare în propriile programe de acțiune, raporturile cu serviciile publice de ocupare fiind esențiale. Organizațiile patronale și cele sindicale sunt implicate în structurile tripartite, având posibilitatea de a sprijini implementarea componentelor strategice – informare, educație și pregătire profesională, servicii de mediere a muncii etc. Aceste organizații pot influența procesele de promovare a flexibilității muncii și de consolidare a nivelului, aptitudinal și prin intermediul negocierilor colective organizate la nivel național;
- **Organizațiile non-guvernamentale și societatea civilă** joacă un rol important în ajustarea politicilor, fie prin acordarea de asistență în implementarea elementelor de strategie și a altor programe din domeniul politicilor sociale, fie prin contactele cu organizațiile internaționale din aria lor de activitate.

4.2. Finanțare

Implementarea obiectivelor strategice stabilite prin acest document necesită un suport financiar consistent. Prin urmare, toate instituțiile implicate în implementarea acestei strategii la nivel local și central vor include în fundamentarea propriilor planuri de acțiune principalele aspecte strategice structurate în domeniul ocupării forței de muncă, în conformitate cu termenii stabilite în acest sens. În consecință, obiectivele acestei strategii vor fi susținute în principal prin bugetul asigurărilor pentru șomaj, precum și prin alte surse de finanțare, după cum urmează:

- Programul PHARE 2004 - 2006 prin Componenta de Coeziune Economică și Socială, subcomponenta privind dezvoltarea resurselor umane, și ulterior Fondul Social European (după anul 2007);
- Programul SAPARD;
- Programul ISPA;
- Alte surse externe de finanțare (ex. Banca Mondială);
- Resurse financiare furnizate de către angajatori, autoritățile administrației publice locale, alte categorii de persoane juridice în calitate de donatori, ONG-uri etc.

4.3. Rezultate

Implementarea strategiei va conduce la:

- Consolidarea nivelului de ocupare a forței de muncă, tinzând spre atingerea obiectivelor Strategiei Europene de Ocupare stabilite la Consiliul European de la Lisabona;
- Promovarea adaptabilității și mobilității forței de muncă;
- Îmbunătățirea capacității de integrare pe piața muncii și prelungirea vieții active;
- Combaterea efectelor șomajului structural și reducerea ratei șomajului;
- Reducerea ratei șomajului pentru grupurile vulnerabile;
- Asigurarea de egalități de șanse pe piața muncii;
- Consolidarea parteneriatului social;
- Creșterea eficienței activității instituțiilor cu responsabilități pe piața muncii;
- Reducerea semnificativă a disparităților regionale în ceea ce privește ocuparea forței de muncă.

Impactul implementării acestei strategii va fi înregistrat după cum urmează:

- La nivel macroeconomic – prin consolidarea mediului economic și social și prin crearea de condiții favorabile pentru promovarea și dezvoltarea de noi afaceri;
- La nivel regional – prin reducerea disparităților regionale și promovarea unei dezvoltări economice durabile;
- La nivelul beneficiarilor – prin mărirea capacității de integrare pe piața muncii a grupurilor vizate, ca urmare a implicării în programe specifice, fapt ce va putea fi evaluat prin monitorizarea următoarelor aspecte:
 - numărul persoanelor care se reintegrează pe piața muncii și a celor care inițiază activități pe cont propriu;
 - nivelul salarial al persoanelor după implicare în programe specifice;
 - nivel ridicat al atractivității muncii.

4.4. Indicatorii de performanță a monitorizării implementării strategiei de ocupare

În vederea monitorizării implementării obiectivelor declarate prin strategia de ocupare, numărul indicatorilor existenți, va fi revizuit anual. Baza de date va include seturi specifice de indicatori care vor permite evaluarea progreselor înregistrate în atingerea obiectivelor și a sub-obiectivelor declarate. Indicatorii sunt grupați astfel: dezvoltare socială și demografică, piața muncii, politici active în domeniul ocupării forței de muncă, sistemul educațional.

A. Dezvoltare socială și demografică

Productivitatea muncii (disponibil din 2007);

Salariul mediu (rata de creștere):

- în ansamblu, la nivel de țară;
- pe sectoare de activitate.

Raportul dintre numărul șomerilor și al persoanelor ocupate;

Populația situată deasupra și sub pragul de sărăcie.

B. Piața muncii

Indicatorii activității economice

Rata de participare la activități economice a forței de muncă, după:

- sex;
- vârstă;
- regiune;
- nivelul de educație absolvit.

Numărul persoanelor inactice în vârstă de muncă, după:

- sex;
- vârstă.

Numărul persoanelor neocupate în vârstă de muncă / populația activă în vârstă de muncă

Indicatori privind ocuparea forței de muncă

Numărul persoanelor ocupate, după:

- sex;
- vârstă;
- regiune;
- nivelul de educație absolvit;
- activități economice.

Rata ocupării, după:

- sex;
- vârstă;
- regiune;
- nivelul de educațional absolvit.

Indicatori pentru evaluarea ofertei de forță de muncă

Număr șomeri, după:

- sex;
- vârstă;
- regiune;
- nivelul educațional absolvit;
- durata perioadei de șomaj;
- metoda folosită în căutarea unui loc de muncă.

Rata șomajului, după:

- sex;
- vârstă;
- regiune;
- nivelul educațional absolvit.

Șomajul înregistrat

Numărul șomerilor înregistrați, după:

- sex;
- vârstă;
- regiune;

- nivel educațional absolvit;
- durata perioadei de înregistrare;
- numărul consecutiv de înregistrări.

Indicatori ai cererii de forță de muncă:

Numărul locurilor vacante declarate (disponibil în 2007):

- total;
- recent declarate;
- în sectorul privat.

C. Politici active în domeniul ocupării forței de muncă

Numărul locurilor de muncă vacante / incluse în cursurile de formare profesională:

- prin măsurile promovate de Legea nr.76/2002, modificată și completată prin Legea nr.107/2004 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă;
- prin programe specifice de stimulare a ocupării forței de muncă și pentru formare profesională, finanțate prin bugetul de stat, Programul PHARE sau alte surse;
- prin activitatea Serviciilor Publice de Ocupare;
- prin măsuri și programe specifice.

Numărul șomerilor plasați, din grupurile vulnerabile pe piața muncii.

Indicatori privind îmbunătățirea situației grupurilor vulnerabile pe piața muncii

Numărul șomerilor înregistrați, după cum urmează:

- cu o perioadă de înregistrare de peste un an (șomeri de lungă durată);
- persoane cu handicap;
- persoane peste 45 de ani;
- șomeri romi;
- femei;
- persoane cu un nivel educațional scăzut, persoane necalificate.

Indicatori financiari

Cheltuieli din PIB pentru susținerea măsurilor active / pasive:

- total;
- pe program / măsură;
- procent din PIB.

D. Sistemul educațional

Numărul de înregistrări după nivelul educațional;

Numărul abandonurilor din sistemul educațional;

Indicatori privind nivelul educațional al populației

Repartizarea populației de peste 15 ani, în funcție de nivelul educațional absolvit;

Numărul absolvenților în funcție de tipul instituțiilor de educație;

Numărul persoanelor ocupate, în funcție de nivelul educațional absolvit;

Numărul șomerilor, în funcție de nivelul educațional absolvit;

Indicatori cu privire la obiectivele pregătirii profesionale

Numărul șomerilor incluși în programele de pregătire profesională;

Numărul șomerilor care au finalizat un curs de formare profesională, după:

- sex;
- tipul de calificare.

Numărul șomerilor plasați în urma finalizării unui program de formare profesională;

Numărul persoanelor ocupate care au absolvit cursuri pentru dezvoltarea competențelor profesionale.

Progresul va fi evaluat atât prin urmărirea valorilor absolute ale indicatorilor, cât și contribuția relativă în total. Principalele surse de informare sunt: Institutul Național de Statistică, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și datele furnizate prin alte studii statistice și sociologice reprezentative.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind trecerea unor construcții aflate în administrarea Ministerului Administrației și Internelor din domeniul public al statului în domeniul privat al statului, în vederea scoaterii din funcțiune și a demolării acestora

În temeiul art. 108 din Constituție, republicată, al art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 112/2000 pentru reglementarea procesului de scoatere din funcțiune, casare și valorificare a activelor corporale care alcătuiesc domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Legea nr. 246/2001,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia a unor construcții aflate în administrarea Ministerului Administrației și Internelor, situate în municipiul Constanța, str. Mircea cel Bătrân nr. 108, identificate potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Trecerea în domeniul privat al statului a construcțiilor prevăzute la art. 1 se face în vederea scoaterii din funcțiune și a demolării acestora.

Art. 3. — După scoaterea din funcțiune și demolarea construcțiilor prevăzute la art. 1, Ministerul Administrației și Internelor își va actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

p. Ministrul de stat, ministrul administrației și internelor,

Toma Zaharia,
secretar de stat

p. Ministrul finanțelor publice,

Maria Manolescu,
secretar de stat

București, 2 septembrie 2004.
Nr. 1.400.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

a construcțiilor aflate în administrarea Ministerului Administrației și Internelor, care trec din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia

Adresa imobilului	Persoana juridică în a cărei administrare se află imobilul	Caracteristicile bunurilor care trec în domeniul privat al statului	Număr inventar M.F.P.
Municipiul Constanța, str. Mircea cel Bătrân nr. 108, județul Constanța	Ministerul Administrației și Internelor	<u>Pavilion 05 „atelier“</u> (construcție parter) — suprafața construită = 210 m ² — suprafața desfășurată = 210 m ² — valoarea contabilă = 287.385.389 lei <u>Pavilion 06 „WC exterior“</u> (construcție parter) — suprafața construită = 30 m ² — suprafața desfășurată = 30 m ² — valoarea contabilă = 152.973.535 lei <u>Pavilion 07 „corp de gardă“</u> (construcție parter) — suprafața construită = 230 m ² — suprafața desfășurată = 230 m ² — valoarea contabilă = 244.537.224 lei	36.442 (parțial)

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind trecerea unei părți dintr-un imobil din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor în domeniul public al Județului Caraș-Severin și în administrarea Consiliului Județean Caraș-Severin

În temeiul art. 108 din Constituție, republicată, al art. 9 alin. (1) și al art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă trecerea unei părți dintr-un imobil situat în municipiul Caransebeș, str. Șesul Roșu nr. 123, județul Caraș-Severin, identificat potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre, din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Administrației și

Internelor în domeniul public al Județului Caraș-Severin și în administrarea Consiliului Județean Caraș-Severin.

Art. 2. — Predarea-preluarea imobilului prevăzut la art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

p. Ministrul de stat, ministrul administrației și internelor,

Toma Zaharia,

secretar de stat

Ministrul delegat pentru administrația publică,

Gheorghe Emacu

p. Ministrul finanțelor publice,

Maria Manolescu,

secretar de stat

București, 2 septembrie 2004.

Nr. 1.401.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

a unei părți din imobilul care se transmite din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Administrației și Internelor în domeniul public al județului Caraș-Severin și în administrarea Consiliului Județean Caraș-Severin

Locul și adresa imobilului care se transmite	Persoana juridică de la care se transmite imobilul	Persoana juridică la care se transmite imobilul	Caracteristicile tehnice ale imobilului	Numărul atribuit de Ministerul Finanțelor Publice conform Hotărârii Guvernului nr. 15/2004
Municipiul Caransebeș, str. Șesul Roșu nr. 123, județul Caraș-Severin	Statul român — Ministerul Administrației și Internelor	Județul Caraș-Severin, în administrarea Consiliului Județean Caraș-Severin	— suprafața construită = 14.561,5 m ² — suprafața desfășurată = 16.411 m ² — terenul aferent = 26,7765 ha	104.162 (parțial)

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale în domeniul public al municipiului Bacău și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Bacău

În temeiul art. 108 din Constituție, republicată, al art. 9 alin. (1) și al art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă trecerea unui imobil, situat în municipiul Bacău, județul Bacău, identificat potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre, din

domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale în domeniul public al municipiului Bacău și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Bacău.

Art. 2. — Predarea-preluarea imobilului transmis potrivit Art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

PRIM-MINIȘTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

p. Ministrul apărării naționale,
Gheorghe Matache,
secretar de stat

p. Ministrul de stat, ministrul administrației și internelor,
Toma Zaharia,
secretar de stat

Ministrul delegat pentru administrația publică,
Gheorghe Emacu

p. Ministrul finanțelor publice,
Maria Manolescu,
secretar de stat

București, 2 septembrie 2004.
Nr. 1.402.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE

a imobilului care trece din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale în domeniul public al municipiului Bacău și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Bacău

Locul unde este situat imobilul care se transmite	Persoana juridică de la care se transmite imobilul	Persoana juridică la care se transmite imobilul	Codul de clasificare din inventarul bunurilor aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale, care alcătuiesc domeniul public al statului	Caracteristicile tehnice ale imobilului
Municipiul Bacău, județul Bacău	Statul român — Ministerul Apărării Naționale	Municipiul Bacău, Consiliul Local al Municipiului Bacău	— imobil 5.203 — cod 8.29.09 — nr. M.F. 106.921	— Suprafața totală a terenului = 63,76 ha

REPUBLICĂRI

ORDONAȚA DE URGENȚĂ A GUVERNULUI Nr. 12/1998*) privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române

TITLUL I

Organizarea și efectuarea transporturilor pe căile ferate române

CAPITOLUL I

Organizarea transporturilor feroviare

Art. 1. — (1) Prin *transport pe căile ferate române*, denumit în continuare *transport feroviar*, se înțelege orice deplasare de

persoane și de bunuri, realizată cu vehicule feroviare de către operatori de transport pe infrastructura feroviară. Transportul feroviar, precum și serviciile adiacente sau conexe acestuia sunt considerate operațiuni de transport feroviar.

(2) Transportul feroviar poate fi public sau în interes propriu.

(3) Transportul feroviar public constituie, prin natura sa, un sector strategic de interes național, reprezintă un serviciu public esențial pentru societate, contribuie la libera circulație, la rezolvarea unor interese majore ale economiei, la

*) Republicată în temeiul art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 125/2003 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 919 din 22 decembrie 2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 128/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 28 aprilie 2004, dându-se textelor o nouă numerotare.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 8 iulie 1998 și a fost aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 89/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 1 iunie 1999, și a mai fost modificată prin:

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 182/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 15 noiembrie 1999, aprobată cu modificări prin Legea nr. 235/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 30 aprilie 2002;

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 215/1999 privind modificarea și completarea unor reglementări referitoare la taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 649 din 30 decembrie 1999, respinsă prin Legea nr. 285/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 306 din 11 iunie 2001;

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2000 privind taxa pe valoarea adăugată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 15 martie 2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 547/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 25 octombrie 2001 și abrogată prin Legea nr. 345/2002 privind taxa pe valoarea adăugată. Legea nr. 345/2002 a fost abrogată prin Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003;

— Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 30 august 2002, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 14 august 2003, cu modificările ulterioare, și abrogată prin Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 24 iunie 2004.

deplasarea persoanelor, mărfurilor și a altor bunuri, în interiorul țării și în trafic internațional, cu un grad înalt de siguranță, în condiții ecologice, eficiente, și îndeplinește sarcini specifice pentru nevoile de apărare a țării, potrivit legii.

(4) Serviciile conexe transportului sunt activitățile ce se desfășoară în legătură nemijlocită cu sau în timpul transportului.

(5) Serviciile adiacente transportului sunt activitățile ce au ca obiect asigurarea desfășurării în siguranță a transportului.

(6) Transporturile feroviare publice se efectuează numai pe bază de contract de transport.

(7) Contractul de transport se încheie și se execută în conformitate cu prevederile Codului comercial, ale Regulamentului de transport pe căile ferate din România și ale acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte.

(8) Transportul feroviar în interes propriu este transportul efectuat în interesul activităților proprii, cu mijloace de transport deținute în proprietate sau închiriate.

(9) Activitățile de transport feroviar public sau în interes propriu sunt realizate de către operatori de transport feroviar, persoane juridice române, licențiați în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(10) În sensul prezentei ordonanțe de urgență, termenii de specialitate se definesc după cum urmează:

a) *operator de transport feroviar* — orice agent economic, cu capital de stat sau privat, care a obținut o licență în conformitate cu legislația în vigoare, a cărui activitate principală constă în efectuarea de prestații de transport de marfă și/sau de călători pe calea ferată, tracțiunea fiind asigurată obligatoriu de acest agent economic; acest termen include, de asemenea, și agenții economici care asigură numai tracțiunea;

b) *administratorul infrastructurii* — orice organism sau orice agent economic care are ca obiect principal de activitate administrarea și întreținerea infrastructurii feroviare, incluzând și administrarea sistemelor de conducere a circulației, de control și de siguranță a infrastructurii; funcțiile administratorului de infrastructură de pe o rețea sau o parte a unei rețele pot fi alocate, în conformitate cu reglementările în vigoare, mai multor organisme sau agenți economici;

c) *grup internațional* — orice asociație constituită din cel puțin doi operatori de transport feroviar, cu sediile stabilite în state diferite, în vederea efectuării de prestații de transporturi feroviare internaționale;

d) *serviciu de transport internațional de marfă* — serviciul de transport în cadrul căruia trenul trece cel puțin o dată frontiera de stat; trenul poate fi compus și/sau descompus și diferitele părți care îl compun pot proveni și pot avea destinații diferite, cu condiția ca toate vagoanele să treacă cel puțin o frontieră.

Art. 2. — Pentru efectuarea serviciilor de transport feroviar public sau în interes propriu pot obține licență operatorii de transport cu capital de stat și/sau privat, care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au, în principal, ca obiect de activitate transporturile de călători, de mărfuri și de alte bunuri pe calea ferată;

b) dețin în proprietate sau cu chirie material rulant de tracțiune înmatriculat de autoritatea competentă, necesar pentru remorcarea trenurilor, sau trenuri automotoare, cu caracteristicile tehnice și de dotare impuse de prescripțiile de siguranță a circulației feroviare și de calitatea serviciului de transport;

c) respectă întocmai prescripțiile tehnice, tehnologice, de organizare și de desfășurare a circulației și manevrei trenurilor, stabilite pentru accesul și circulația pe infrastructura feroviară publică, în condiții de siguranță a circulației și de securitate a transporturilor;

d) dispun de personalul necesar atestat pentru efectuarea operațiunilor de transport feroviar care fac obiectul activității operatorului respectiv;

e) fac dovada onorabilității, capacității tehnice, capacității profesionale și capacității financiare, stabilite de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;

f) alte condiții stabilite de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 3. — Licența pentru efectuarea serviciilor de transport feroviar prevăzute la art. 1 se acordă de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 4. — Pe parcursul desfășurării activității, operatorii de transport feroviar licențiați sunt obligați să realizeze, la termenele și la parametri tehnici prevăzuți în prescripțiile pentru siguranța circulației feroviare, toate operațiunile de verificare, întreținere și reparații pentru materialul rulant aflat sau introdus în circulație, sub sancțiunea suspendării sau retragerii licenței.

Art. 5. — (1) Transportul feroviar public de călători are caracter de serviciu public social. Pentru aceste servicii operatorii de transport feroviar public primesc de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz, diferențele dintre tarifele stabilite cu avizul autorităților publice competente și costurile reale de transport, la care se adaugă o cotă de profit între 3 și 5%.

(2) Serviciul public social de transport feroviar de călători poate fi concesionat de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, pe bază de licitație publică, în condițiile legii.

(3) În cazul efectuării de servicii publice de transport de marfă sau călători pentru anumite categorii de persoane fizice sau juridice, care beneficiază, din dispoziția autorităților publice competente, de reduceri ale tarifelor de transport, prin actul care a prevăzut acordarea acestor reduceri, se vor asigura compensații corespunzătoare operatorului de transport, până la nivelul tarifului aprobat.

Art. 6. — Transportul feroviar public va fi organizat astfel încât să se asigure un sistem unitar, echilibrat și funcțional, în conformitate cu cerințele siguranței circulației, confortului și tehnologiilor specifice de transport pe calea ferată, în condiții de compatibilitate și interoperabilitate cu sistemul de transport feroviar european.

CAPITOLUL II

Autoritatea de stat în domeniul transporturilor feroviare

Art. 7. — (1) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, este autoritatea de stat în domeniul transporturilor feroviare care asigură dezvoltarea și siguranța transporturilor feroviare.

(2) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, are următoarele atribuții principale în domeniul transporturilor feroviare:

a) elaborează strategiile de dezvoltare a activităților de transport feroviar;

b) elaborează și supune aprobării Guvernului programele de dezvoltare și de modernizare a infrastructurii feroviare deschise accesului public;

c) asigură, în condiții identice, tuturor operatorilor feroviari acces egal și nediscriminatoriu pe infrastructura feroviară publică, conform reglementărilor interne, precum și acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte;

d) asigură beneficiarilor de transport feroviar dreptul de a apela la un operator de transport licențiat și liber ales;

e) sprijină dezvoltarea și funcționarea transportului feroviar public;

f) asigură condițiile unui mediu concurențial normal în transportul feroviar, precum și între acesta și alte moduri de transport;

g) asigură efectuarea transporturilor militare, a transporturilor speciale și a transporturilor de intervenție în caz de calamități naturale sau în alte situații deosebite;

h) asigură dezvoltarea cercetării în transportul feroviar, în corelare cu programele naționale de cercetare;

i) elaborează politica economică în domeniul transportului feroviar;

j) elaborează politici pentru dezvoltarea transporturilor multimodale și a transportului combinat;

k) elaborează politici de dezvoltare echilibrată a transportului feroviar cu alte moduri de transport;

l) asigură gestionarea proprietății publice și private a statului din domeniul transportului feroviar;

m) asigură gestionarea resurselor financiare alocate prin bugetul de stat;

n) avizează tarifele de utilizare a infrastructurii feroviare publice și le supune spre aprobare Guvernului;

o) clasifică infrastructura de transport feroviar în conformitate cu standardele naționale și internaționale;

p) stabilește regulile de acces pe infrastructura căilor ferate române pentru operatorii feroviari;

q) este depozitarul normelor, metodologiilor, prescripțiilor și instrucțiunilor cu specific feroviar, care se aplică în domeniul transporturilor feroviare;

r) emite normative privind construcția și protecția căii ferate.

(3) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în calitate de autoritate de stat în domeniul transporturilor feroviare, are următoarele atribuții principale:

a) reprezintă Guvernul în organismele internaționale și în relațiile bilaterale cu alte state în domeniul transporturilor feroviare;

b) elaborează și promovează reglementări specifice, destinate asigurării compatibilității sistemului național de transport feroviar cu sistemele de transport internaționale;

c) emite norme tehnice obligatorii pentru construcția, modernizarea, exploatarea, întreținerea, repararea și verificarea tehnică a infrastructurii feroviare și a materialului rulant;

d) stabilește nomenclatorul de funcții al personalului care lucrează sau concură la siguranța circulației trenurilor;

e) emite norme obligatorii de atestare, certificare și licențiere a personalului din transporturile feroviare, care lucrează în siguranța circulației, și stabilește condițiile de suspendare sau de anulare a atestatelor, a certificatelor sau a licențelor acordate;

f) organizează examene și emite atestate, certificate și licențe pentru personalul din siguranța circulației;

g) emite norme obligatorii de licențiere a operatorilor de transport feroviar care efectuează sau vor efectua activități de transport feroviar și stabilește condițiile de acordare, de suspendare sau de anulare a licențelor;

h) emite norme obligatorii de siguranță a traficului în transporturile feroviare, precum și pentru transportul multimodal și combinat și supraveghează respectarea acestora;

i) emite norme obligatorii pentru efectuarea transporturilor de mărfuri periculoase pe calea ferată;

j) aprobă organizarea regională a transporturilor feroviare;

k) exercită activitatea de registru, de inspecție și de control în transporturile feroviare;

l) stabilește condițiile și asigură înmatricularea materialului rulant;

m) asigură omologarea tehnică de tip a vehiculelor feroviare, precum și certificarea de conformitate, omologarea, agrementarea tehnică a materialelor, componentelor și echipamentelor utilizate la construirea, repararea și întreținerea materialului rulant și a infrastructurii feroviare;

n) autorizează efectuarea de lucrări care se execută în zonele de siguranță și de protecție a infrastructurii căilor ferate române;

o) asigură cercetarea administrativă a evenimentelor sau accidentelor grave, produse în activitățile de transport feroviar;

p) asigură, prin rețeaua proprie, controlul medico-sanitar specific siguranței circulației și controlul sanitar-veterinar specific activităților de transport feroviar și emite autorizații sanitar-veterinare;

q) autorizează, din punct de vedere tehnic, agenții economice care efectuează lucrările de construcție, întreținere și reparație a elementelor infrastructurii feroviare și a materialului rulant;

r) aprobă norme și regulamente obligatorii pentru deținătorii de linii ferate industriale și de mijloace de transport pe calea ferată proprietate privată, indiferent de obiectul de activitate, care au acces pe infrastructura feroviară deschisă accesului public, după caz, precum și pentru beneficiarii de transport;

s) autorizează înființarea și funcționarea centrelor de pregătire, perfecționare și autorizare a personalului din transporturile feroviare;

t) analizează și decide asupra sesizărilor privind modul de alocare a capacităților infrastructurii feroviare, între operatorii feroviari, și supraveghează desfășurarea activităților de transport feroviar în condiții de concurență loială;

u) stabilește norme de repartizare nediscriminatorie a capacităților infrastructurii feroviare;

v) concesionează, în numele statului, serviciul public de transport feroviar de călători.

(4) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului exercită atribuțiile de autoritate de stat, direct sau prin delegare de competențe către o autoritate feroviară organizată ca instituție publică, finanțată din venituri extrabugetare.

CAPITOLUL III

Infrastructura feroviară și asigurarea funcționării acesteia

Art. 8. — (1) Prin *infrastructură feroviară* se înțelege ansamblul elementelor necesare circulației și manevrei materialului rulant, clădirile stațiilor de cale ferată, cu facilitățile aferente, precum și celelalte clădiri și facilități destinate desfășurării transportului feroviar.

(2) *Infrastructura feroviară* cuprinde infrastructura feroviară proprietate publică a statului, denumită în continuare *infrastructură feroviară publică*, precum și cea aflată în proprietate privată, denumită în continuare *infrastructură feroviară privată*.

(3) Infrastructura feroviară publică sau privată a statului cuprinde infrastructura care se poate conecta la infrastructura feroviară transeuropeană, precum și pe cea care nu poate fi conectată la aceasta, după cum urmează:

a) *infrastructura feroviară interoperabilă* — parte a infrastructurii feroviare publice sau private a statului, aferentă traficului național și internațional, administrată în concordanță cu prevederile legislației privind liberul acces al operatorilor de transport feroviar și care se dezvoltă în conformitate cu normele tehnice de interoperabilitate adoptate pe plan european și preluate în legislația din România;

b) *infrastructura feroviară neinteroperabilă* — parte a infrastructurii feroviare publice sau private a statului, aferentă traficului local, conectată sau nu la infrastructura feroviară interoperabilă și care este administrată și se dezvoltă pe baza unor reglementări specifice interne.

Art. 9. — (1) Administrarea infrastructurii feroviare, proprietate publică sau proprietate privată a statului, se asigură de către o companie națională rezultată ca urmare a reorganizării Societății Naționale a Căilor Ferate Române, căreia i se atribuie în concesiune, fără plata redevenței, infrastructura feroviară publică și care deține în proprietate alte elemente ale infrastructurii feroviare preluate de la Societatea Națională a Căilor Ferate Române, stabilite prin hotărâre a Guvernului.

(2) Contractul de concesiune se încheie, în numele statului, cu Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, pentru o perioadă de 49 de ani.

Art. 10. — (1) Compania națională care administrează infrastructura feroviară poate să închirieze, cu acordul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, părți ale infrastructurii feroviare neinteroperabile publice către alte persoane juridice, în vederea administrării acesteia pentru organizarea transporturilor publice de mărfuri și persoane.

(2) Compania națională care administrează infrastructura feroviară poate să închirieze bunuri proprietate privată necesare organizării și desfășurării procesului de transport feroviar, aferente acelor părți din infrastructura feroviară neinteroperabilă publică, închiriată altor persoane juridice.

(3) Închirierea unor părți ale infrastructurii feroviare neinteroperabile se face prin licitație publică cu strigare.

(4) Veniturile obținute din închirierea unor părți ale infrastructurii feroviare neinteroperabile se încasează de către compania națională care administrează infrastructura feroviară în scopul folosirii acesteia exclusiv pentru executarea de reparații capitale pe infrastructura feroviară publică interoperabilă.

(5) Condițiile specifice de administrare a infrastructurii feroviare neinteroperabile, precum și condițiile de închiriere a unor părți ale infrastructurii feroviare neinteroperabile se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 11. — (1) Infrastructura feroviară publică se compune din:

a) liniile ferate de circulație, terenul aferent pe care sunt construite, precum și terenurile situate de o parte și de alta a axei căii ferate, care constituie zona de siguranță a infrastructurii feroviare;

b) podurile, tunelurile, viaductele și alte lucrări de artă, care au legătură cu liniile ferate deschise circulației publice, precum și terenurile aferente acestora;

c) lucrările geotehnice de protecție și de consolidare, plantațiile de protecție a liniilor ferate și terenurile aferente pe care sunt amplasate;

d) instalațiile fixe de siguranță și de conducere operativă a circulației feroviare;

e) triajele de rețea ale căii ferate și terenurile aferente acestora;

f) alte instalații și clădiri aferente infrastructurii feroviare.

(2) Elementele concrete ale infrastructurii feroviare publice, prevăzute la alin. (1), se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(3) Celelalte elemente ale ansamblului infrastructurii feroviare, neprevăzute la alin. (1), constituie proprietate privată a companiei care administrează infrastructura feroviară publică sau, după caz, a societăților naționale și a societăților comerciale, rezultate din reorganizare, precum și a Societății Naționale a Căilor Ferate Române, rămasă după reorganizare.

Art. 12. — Administratorul infrastructurii răspunde de modul în care exercită propria conducere, gestiune și controlul intern în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 13. — Listele secțiilor de circulație ale infrastructurii feroviare ce constituie infrastructură feroviară interoperabilă sau neinteroperabilă se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 14. — Exploatarea infrastructurii feroviare publice se realizează de către compania națională care administrează infrastructura feroviară, prin:

a) îndeplinirea ansamblului funcțiilor tehnice și economice necesare;

b) asigurarea stării de funcționare a liniilor, instalațiilor și celorlalte elemente ale infrastructurii feroviare la parametrii stabiliți conform art. 16;

c) conducerea operativă a circulației trenurilor și autorizarea manevrei pe liniile deschise circulației publice sau cu acces la aceasta;

d) repartizarea capacităților infrastructurii feroviare și alocarea traselor, pe baza normelor stabilite de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și a contractului de acces pe infrastructura feroviară.

Art. 15. — Compania națională care administrează infrastructura feroviară poate efectua pe aceasta transporturi în interes propriu, pentru menținerea sau readucerea în parametri a infrastructurii feroviare, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 1 alin. (9) și la art. 2, fără plata tarifului de utilizare a infrastructurii feroviare prevăzut la art. 23 alin. (1).

Art. 16. — Parametrii elementelor infrastructurii feroviare române trebuie să corespundă normelor interne și internaționale sau celor stabilite prin acorduri și convenții internaționale la care România este parte. Acești parametri

trebuie să asigure compatibilitatea infrastructurii feroviare române, în întregul ei sau pe direcții și coridoare de transport, cu ansamblul internațional al căilor ferate.

Art. 17. — Elementele infrastructurii feroviare publice, inclusiv terenurile pe care sunt amplasate, precum și terenurile destinate acestui scop sunt scutite de orice taxe și impozite.

Art. 18. — (1) Accesul și circulația pe infrastructura feroviară publică sunt permise în condițiile deținerii de către operatorii de transport feroviar a unei licențe eliberate conform prezentei ordonanțe de urgență și ale existenței unui contract de acces, încheiat cu compania națională care administrează infrastructura feroviară.

(2) Operatorii de transport feroviar străini și grupurile internaționale care realizează transport feroviar sunt acceptați pentru circulație pe infrastructura feroviară publică în condițiile legii și acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte.

(3) Accesul la infrastructură și furnizarea de servicii în terminalele și porturile legate de activitățile de transport feroviar, inclusiv servicii de transport internațional de marfă și servicii de transport combinat internațional de marfă, care deservesc sau este posibil să deservescă mai mult de un client final, se asigură tuturor operatorilor de transport feroviar în mod nediscriminatoriu, iar solicitările operatorilor de transport feroviar pot fi supuse unor restricții numai dacă există alternative viabile în condiții de piață.

(4) Fără a încălca prevederile legale privind concurența și activitatea instituțiilor/autorităților publice competente în domeniu, Consiliul de supraveghere înființat în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 89/2003* privind alocarea capacităților de infrastructură feroviară, tariful de utilizare a infrastructurii feroviare și certificarea în materie de siguranță monitorizează concurența pe piața de servicii de transport feroviar, inclusiv pe piața de transport feroviar de marfă.

(5) Dacă în executarea transportului solicitantul sau orice altă parte interesată se consideră că a fost tratată incorect, a fost obiectul unei discriminări sau a fost prejudiciată în alt fel, poate depune o contestație la Consiliul de supraveghere, în condițiile art. 30 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 89/2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 8/2004.

(6) Ca urmare a contestației primite și, dacă este cazul, din proprie inițiativă, Consiliul de supraveghere decide cât mai curând posibil asupra unor măsuri necesare pentru corectarea unor evoluții nedorite de pe aceste piețe, în conformitate cu reglementările în vigoare.

(7) Pentru asigurarea controlului judiciar, în condițiile legii, precum și a cooperării în domeniul specific de activitate a Consiliului de supraveghere cu organismele de supraveghere similare din alte state, se aplică prevederile art. 30 alin. (9) și ale art. 31 din Ordonanța Guvernului nr. 89/2003.

Art. 19. — (1) Rețeaua de transport feroviar de marfă din România care se include în Rețeaua transeuropeană de transport feroviar de marfă, precum și porturile aferente se aprobă prin hotărâre a Guvernului și constă în următoarele componente:

a) liniile de cale ferată;

b) rutele ocolitoare, dacă este cazul, în special din jurul zonelor cu infrastructură feroviară saturată, astfel cum este definită prin art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 89/2003. În situația în care aceste rute sunt acordate în conformitate cu reglementările aplicabile, se respectă, cât mai mult posibil, timpii generali de transport;

c) liniile de acces la infrastructură în terminalele care servesc sau pot să servească mai mult decât un utilizator final, inclusiv liniile de acces către și de la alte locații și facilități;

d) liniile de acces la infrastructură spre și dinspre porturile aferente, inclusiv liniile de legătură.

* Ordonanța Guvernului nr. 89/2003 a fost aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 8/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 2 martie 2004.

(2) Liniile de acces, prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), trebuie să acopere la fiecare capăt al parcursului fie 50 km, fie 20% din lungimea parcursului respectiv, pe liniile de cale ferată menționate la alin. (1) lit. a), în funcție de valoarea care este mai mare.

(3) Statul sprijină dezvoltarea transportului combinat și multimodal, inclusiv realizarea centrelor logistice integrate, în scopul asigurării sistemului de transport feroviar din România în sistemul de transport feroviar european.

(4) În vederea îndeplinirii prevederilor alin. (3), Guvernul aprobă realizarea centrelor logistice integrate, inclusiv prin credite și alocații de la bugetul de stat.

Art. 20. — Realizarea de noi infrastructuri feroviare publice sau a unor proiecte majore de modificări structurale și/sau tehnologice ale infrastructurii feroviare publice se supune legislației privind lucrările publice și se avizează de către Ministerul Apărării Naționale, în scopul încadrării acestora în infrastructura sistemului național de apărare.

Art. 21. — Persoanele juridice sau persoanele fizice pot construi infrastructuri feroviare proprii, cu aprobarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și cu avizele autorităților publice locale și Ministerului Apărării Naționale.

Art. 22. — (1) Întreținerea și asigurarea funcționării infrastructurii feroviare se asigură din veniturile proprii ale companiei naționale care administrează infrastructura feroviară.

(2) Veniturile proprii ale companiei naționale care administrează infrastructura feroviară se constituie din veniturile obținute prin alocarea capacităților și a traselor către operatorii de transport feroviar licențiați, din alte activități proprii, precum și din valorificarea produselor reziduale.

Art. 23. — (1) Operatorii de transport feroviar, licențiați să efectueze transporturi publice sau în interes propriu, de marfă și/sau de călători, folosind capacitățile infrastructurii feroviare, plătesc un tarif de utilizare a acesteia, ale cărui limite sunt stabilite prin contractul de activitate al companiei naționale care administrează infrastructura, încheiat cu Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului conform prevederilor art. 37—39.

(2) Compania națională care administrează infrastructura feroviară poate negocia nivelul tarifului de utilizare cu operatorii de transport feroviar, în funcție de numărul de trase achiziționate, perioada de solicitare și secția de circulație.

Art. 24. — Promovarea proiectelor pentru construcții și tronsoane noi de cale ferată, pentru modernizarea și/sau dezvoltarea unor tronsoane existente, precum și pentru magistralele destinate circulației cu viteze mari se face de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, la propunerea fundamentală a companiei naționale care administrează infrastructura feroviară.

Art. 25. — Cheltuielile pentru investiții, reparații, modernizări și/sau dezvoltări ale infrastructurii feroviare publice sunt finanțate de la bugetul de stat.

Art. 26. — (1) Pentru realizarea de noi elemente ale infrastructurii feroviare publice sau pentru dezvoltarea, modernizarea ori reabilitarea celor existente, a căror finanțare nu se poate asigura de compania prevăzută la art. 9 alin. (1), precum și pentru exploatarea acestora Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului poate încheia contracte de concesiune cu alte persoane juridice, române sau străine, în condițiile legii.

(2) Pe data aprobării concesiunii contractul încheiat de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului cu compania prevăzută la art. 9 alin. (1) se modifică în mod corespunzător.

Art. 27. — (1) Liniile ferate aparținând infrastructurii feroviare publice pot fi închise pentru transport, din considerente tehnologice sau de rentabilitate.

(2) Închiderea liniilor ferate din motive tehnologice se face de către compania națională care administrează infrastructura feroviară, în conformitate cu normele de exploatare a infrastructurii în condiții de siguranță a circulației.

(3) Închiderea liniilor ferate din motive de rentabilitate, urmată de conservare sau de dezafectare, ori menținerea în exploatare a liniei respective și regimul exploatării ei se aprobă de către Guvern, la propunerea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, cu avizul Ministerului Apărării Naționale și al administrației publice locale.

(4) Pierderile rezultate prin menținerea în exploatare, cât și costurile ocazionate de conservarea sau de dezafectarea liniilor publice nerentabile se suportă de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz.

Art. 28. — (1) În cazul unor calamități naturale, dezastre sau evenimente de cale ferată, elementele afectate ale infrastructurii căilor ferate române vor fi repuse în funcțiune în cel mai scurt timp, utilizându-se resursele care pot fi mobilizate în acest scop, în condițiile legii.

(2) Cheltuielile ocazionate de repunerea în funcțiune a infrastructurii feroviare publice, afectată ca urmare a unor calamități naturale sau dezastre, se acoperă de la bugetul de stat.

CAPITOLUL IV

Siguranța și protecția infrastructurii feroviare

Art. 29. — (1) În scopul desfășurării în bune condiții a circulației feroviare și al prevenirii evenimentelor de cale ferată, se instituie zona de siguranță și zona de protecție a infrastructurii feroviare publice.

(2) Zona de siguranță a infrastructurii feroviare publice cuprinde fâșiile de teren, în limită de 20 m fiecare, situate de o parte și de alta a axei căii ferate, necesare pentru amplasarea instalațiilor de semnalizare și de siguranță circulației și a celorlalte instalații de conducere operativă a circulației trenurilor, precum și a instalațiilor și lucrărilor de protecție a mediului.

(3) În cazurile în care limitele astfel stabilite cuprind terenuri aflate în proprietate privată, se poate proceda la expropriere pentru cauză de utilitate publică, în condițiile legii.

(4) Zona de protecție a infrastructurii feroviare publice cuprinde terenurile limitrofe, situate de o parte și de alta a axei căii ferate, indiferent de proprietar, în limita a maximum 100 m de la axa căii ferate, precum și terenurile destinate sau care servesc, sub orice formă, la asigurarea funcționării acesteia. Limitele concrete ale zonelor de protecție se stabilesc pe baza normativelor emise de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, cu informarea scrisă a proprietarilor terenurilor în termen de 30 de zile.

(5) În zona de protecție a infrastructurii feroviare publice pot fi executate lucrări, potrivit reglementărilor emise de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 30. — În zona de protecție a infrastructurii feroviare se interzice:

a) amplasarea oricăror construcții, fie și cu caracter temporar, depozitarea de materiale sau înființarea de plantații care împiedică vizibilitatea liniei și a semnalelor feroviare;

b) utilizarea indicatoarelor și a luminilor de culoare roșie, galbenă, verde sau albastră, care ar putea crea confuzie cu semnalizarea feroviară;

c) efectuarea oricăror lucrări, care, prin natura lor, ar putea provoca alunecări de teren, surpări sau afectarea stabilității solului, inclusiv prin tăierea copacilor, arbuștilor, extragerea de materiale de construcții sau prin modificarea echilibrului freatic;

d) depozitarea necorespunzătoare de materiale, substanțe sau deșeuri care contravin normelor de protecție a mediului sau care ar putea provoca degradarea infrastructurii feroviare a zonei de protecție a acesteia, precum și a condițiilor de desfășurare normală a traficului feroviar.

Art. 31. — (1) În zona de protecție a infrastructurii feroviare pot fi amplasate, temporar, materiale și utilaje necesare întreținerii acesteia, în scopul eliminării consecințelor evenimentelor de cale ferată sau al prevenirii oricărui pericol pentru siguranța circulației feroviare. În cazul producerii de

pagube, se va acorda proprietarilor bunurilor afectate o justă despăgubire, stabilită pe bază de negocieri, în termen de maximum 30 de zile de la terminarea lucrării. În caz de neînțelegere, acordarea de despăgubiri și cuantumul acestora se stabilesc prin hotărâre judecătorească.

(2) Dreptul de ocupare temporară a terenului nu este condiționat de plata prealabilă a despăgubirii.

Art. 32. — Pe traseul liniilor ferate aparținând infrastructurii feroviare, supus înzăpezirilor, compania națională care administrează infrastructura feroviară este în drept să utilizeze zona de protecție pentru instalarea de parazăpezi. În cazul producerii de pagube cu această ocazie, sunt aplicabile dispozițiile art. 31 alin. (1).

Art. 33. — (1) Traversarea căii ferate de către alte căi de comunicații se realizează și se menține în conformitate cu reglementările emise de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, Ministerul Administrației și Internelor și de către organele administrației publice locale, după caz, cu suportarea de către beneficiarul căii de comunicație respective a oricăror daune produse la infrastructura feroviară.

(2) Traversarea liniilor ferate de către pietoni, vehicule sau animale se face numai prin locuri special amenajate și numai cu respectarea normelor și a prescripțiilor în vigoare.

(3) Compania națională care administrează infrastructura feroviară, respectiv operatorii de transport feroviar, nu răspund pentru pagubele cauzate de nerespectarea dispozițiilor prevăzute la alin. (1) și (2).

CAPITOLUL V

Siguranța circulației pe căile ferate române

Art. 34. — Transportul feroviar public trebuie să se desfășoare într-un climat de disciplină fermă, asigurându-se condițiile necesare pentru deplina siguranță a călătorilor și a bunurilor transportate.

Art. 35. — Personalul cu sarcini de siguranță a circulației al companiei naționale care administrează infrastructura feroviară și operatorii de transport feroviar licențiați se supun prevederilor din instrucțiunile de serviciu și reglementărilor specifice domeniului feroviar, privitoare la siguranța circulației trenurilor.

Art. 36. — În scopul realizării circulației feroviare în condiții de siguranță, compania națională care administrează infrastructura feroviară și operatorii de transport feroviar licențiați în condițiile prezentei ordonanțe de urgență exercită, în limita competențelor aprobate, următoarele atribuții:

a) asigură, organizează și coordonează circulația și manevra, aplică măsurile de siguranță a circulației pe calea ferată, în scopul prevenirii evenimentelor de cale ferată;

b) elaborează și propun spre aprobare norme, instrucțiuni și regulamente obligatorii privind activitățile care se desfășoară pe infrastructura feroviară;

c) elaborează instrucțiuni de exploatare tehnică proprie;

d) organizează și exercită, prin organe proprii specializate, controlul permanent al activității de producție și exploatare și de siguranță a circulației feroviare;

e) exercită controlul permanent în probleme legate de buna funcționare, întreținere, reparare a mijloacelor de transport, a liniilor de cale ferată, a instalațiilor, utilajelor și mașinilor și acționează pentru prevenirea oricăror cauze care pot produce perturbații în desfășurarea transportului feroviar public și a proceselor de producție;

f) iau măsuri pentru folosirea rațională și în condiții de siguranță a mijloacelor de transport feroviar, a instalațiilor, utilajelor și mașinilor, pentru respectarea normativelor tehnice privind întreținerea și repararea acestora, aferente activității proprii;

g) propun spre aprobare sau aprobă, după caz, în condițiile legii, studii de fezabilitate pentru modernizări și obiective de investiții noi care privesc transporturile pe căile ferate, proiectarea sau execuția de obiective de investiții noi

și participă la recepția și la punerea în funcțiune a acestora, în conformitate cu programele aprobate;

h) avizează caracteristicile de construcție ale mijloacelor de transport feroviar și soluțiile tehnice pentru lucrările de construcție și de dare în exploatare a liniilor de cale ferată noi, a instalațiilor de transport pe căile ferate, precum și în cazul modernizării celor existente;

i) avizează funcționarea mijloacelor de transport feroviar și exercită controlul tehnic pe liniile de cale ferată care au acces la infrastructura căilor ferate române, verifică personalul care le deservește, în condițiile stabilite de regulamentele proprii căilor ferate române, după caz;

j) avizează caracteristicile tehnice ale instalațiilor complexe ce urmează a fi importate, precum și ale mașinilor și instalațiilor unicat, de mare importanță, care urmează a fi procurate din țară sau din străinătate, pentru transporturile pe căile ferate;

k) avizează orice fel de lucrări de construcții și instalații care se execută în zona infrastructurii feroviare sau care pot afecta stabilitatea și siguranța căilor ferate și a instalațiilor feroviare;

l) propun spre aprobare norme tehnice privind exploatarea, întreținerea și repararea mijloacelor de transport;

m) aprobă normative, regulamente și instrucțiuni de serviciu proprii, pentru exploatarea, întreținerea, siguranța circulației feroviare, proiectarea și repararea liniilor de cale ferată, a instalațiilor și a tuturor utilajelor din dotare;

n) asigură și urmăresc executarea lucrărilor de construcții-montaj și de reparație a mijloacelor din dotare;

o) organizează recepția materialului rulant, a liniilor de cale ferată, a instalațiilor și echipamentelor la unitățile furnizoare și de reparații, în scopul asigurării unei calități corespunzătoare siguranței circulației feroviare;

p) stabilesc, cu respectarea prevederilor legale, normativele de personal, funcțiile și meseriile din activitatea proprie, precum și răspunderea acestora față de siguranța circulației;

q) elaborează și propun spre aprobare criteriile de clasificare a echipamentelor, materialelor și componentelor, în raport cu importanța lor în siguranța circulației feroviare;

r) elaborează și propun spre aprobare norme metodologice pentru verificarea și atestarea calității, din punct de vedere al siguranței feroviare, a tuturor echipamentelor, materialului rulant și componentelor utilizate în circulația pe căile ferate române, care au importanță pentru siguranța circulației feroviare;

s) elaborează și propun spre aprobare norme metodologice pentru selecționarea, școlarizarea, verificarea cunoștințelor și aptitudinilor psihofizice ale întregului personal autorizat, cu atribuții în siguranța circulației pe căile ferate române;

t) elaborează și propun spre aprobare norme metodologice și de calitate pentru întreținerea și repararea tuturor echipamentelor, materialului rulant și componentelor utilizate, cu relevanță în siguranța circulației pe căile ferate;

u) avizează tehnologiile de producție, de reparații și de întreținere pentru instalații, echipamente și material rulant;

v) organizează, în condițiile legii, autorizarea personalului cu răspundere în siguranța circulației pe calea ferată, precum și a celui care îndeplinește sarcini de verificare și de îndrumare metodologică pentru siguranța circulației feroviare;

w) exercită controlul propriu, permanent, în orice probleme legate de siguranța circulației feroviare și acționează pentru prevenirea oricăror cauze care pot provoca abateri de la aceasta;

x) cooperează, prin organele proprii de specialitate, în conformitate cu reglementările specifice feroviare, cu organele Parchetului, Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Sănătății și cu alte organe prevăzute de lege, pentru salvarea și evacuarea persoanelor sau a bunurilor periclitate de evenimentele de cale ferată, pentru limitarea și înlăturarea urmărilor provocate de acestea și pentru reluarea traficului feroviar, precum și pentru stabilirea cauzelor, a împrejurărilor și a vinovaților care au condus la producerea unor astfel de evenimente.

CAPITOLUL VI

Contractul de activitate

Art. 37. — Raporturile dintre compania națională care administrează infrastructura feroviară, societățile naționale și/sau societățile comerciale care efectuează transport feroviar public de călători, pe de o parte, și instituțiile publice, pe de altă parte, se reglementează prin contracte de activitate, încheiate cu Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului în numele statului.

Art. 38. — (1) Contractele de activitate prevăzute la art. 37 vor cuprinde, cel puțin, următoarele prevederi, după caz:

a) principalii indicatori cantitativi și calitativi ai activității de transport feroviar de călători, ce urmează a fi îndepliniți de către operatorii de transport feroviar;

b) activitățile companiei naționale care administrează infrastructura feroviară, în exercitarea atribuțiilor de asigurare a funcționării, întreținerii, reparării, modernizării și dezvoltării infrastructurii feroviare;

c) lista completă a serviciilor sociale ce urmează a fi asigurate de operatorii de transport feroviar licențiați;

d) activități legate de asigurarea de servicii privind asistența specifică medico-sanitară, de învățământ și cultural-sportivă;

e) răspunderile Guvernului privind buna funcționare a transportului public feroviar, incluzând transferurile din bugetul de stat pentru infrastructura feroviară, pentru activitatea de învățământ și de asistență medico-sanitară, precum și sumele necesare compensării pentru servicii sociale, prevăzute în prezenta ordonanță de urgență.

(2) Este interzisă prevederea în contractul de activitate a efectuării transporturilor feroviare pe segmente de infrastructură feroviară care nu corespund normelor de siguranță a circulației pe calea ferată.

Art. 39. — Contractele de activitate prevăzute la art. 37 se încheie pentru o durată de 4 ani, se aprobă de către Guvern și se actualizează anual, după aprobarea bugetului de stat.

Art. 40. — La solicitarea autorităților administrației publice locale sau a altor persoane juridice, operatorii de transport feroviar licențiați pot încheia cu acestea convenții pentru activități de transport feroviar de interes local, altele decât cele prevăzute în contractul de activitate încheiat cu Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, cu obligația de acoperire a diferenței de cost de către solicitantul transportului, în cazul în care veniturile din efectuarea transportului nu acoperă costurile.

Art. 41. — Compania națională care administrează infrastructura feroviară și operatorii de transport feroviar licențiați pot avea în structură corpuri de gardieni feroviari, a căror activitate se desfășoară pe baza regulamentului de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 42. — Personalul companiei naționale care administrează infrastructura feroviară și cel al operatorilor de transport feroviar licențiați, cu atribuții de serviciu privind paza, ordinea publică și controlul trenurilor, gărilor și al altor unități din cadrul acestora este asimilat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, persoanelor care îndeplinesc o funcție ce implică exercițiul autorității publice.

CAPITOLUL VII

Dispoziții speciale

Art. 43. — Deteriorarea și/sau afectarea sub orice formă a liniei de cale ferată, a instalațiilor de siguranța circulației feroviare, a celor de telecomunicații feroviare, a oricărui bunuri sau dotări aferente infrastructurii feroviare se pedepsește conform legii penale.

Art. 44. — În cazul nerespectării prevederilor art. 29 alin. (5) și ale art. 30, compania națională care administrează infrastructura feroviară va acționa imediat, în condițiile legii, pentru oprirea oricărui lucrări sau pentru desființarea construcțiilor interzise de lege, fără plata nici unei despăgubiri,

precum și pentru recuperarea pagubelor produse în zona de protecție a infrastructurii căilor ferate române.

Art. 45. — Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 6 atrage după sine retragerea totală sau parțială a licenței pentru efectuarea serviciilor de transport feroviar public, precum și răspunderea penală sau contravențională, după caz, a persoanei juridice sau fizice răspunzătoare pentru consecințele generate de astfel de situații.

Art. 46. — Faptele care constituie contravenții la normele privind transportul feroviar, inclusiv cele care constituie contravenții la normele de protecție a infrastructurii feroviare, sancțiunile care se aplică și organele împuternicite să sancționeze aceste fapte se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

TITLUL II

Reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 47. — (1) Societatea Națională a Căilor Ferate Române se reorganizează, prin divizare, într-o companie națională, în societăți naționale și societăți comerciale, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, după cum urmează:

a) Compania Națională de Căi Ferate — „C.F.R.”, cu statut de societate comercială, care are, în principal, ca obiect de activitate administrarea infrastructurii feroviare și a patrimoniului auxiliar feroviar;

b) Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă — „C.F.R. — Marfă”, cu statut de societate comercială, care are, în principal, ca obiect de activitate efectuarea transportului feroviar public de mărfuri;

c) Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători — „C.F.R. — Călători”, cu statut de societate comercială, care are, în principal, ca obiect de activitate efectuarea transportului feroviar public de călători;

d) Societatea de Administrare Active Feroviare — „S.A.A.F.”, cu statut de societate comercială, care are, în principal, ca obiect de activitate administrarea excedentului de active rezultat din divizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române;

e) Societatea de Servicii de Management Feroviar — „S.M.F.”, cu statut de societate comercială, care are, în principal, ca obiect de activitate asigurarea serviciilor financiar-contabile, administrarea creditelor externe, asigurarea serviciilor juridice.

(2) Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, prevăzute la alin. (1), funcționează pe principii comerciale, specifice economiei de piață, cu orientare spre obținerea de profit.

(3) Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, prevăzute la alin. (1), preiau, parțial, patrimoniul Societății Naționale a Căilor Ferate Române.

Art. 48. — Societatea Națională a Căilor Ferate Române continuă să ființeze, având ca obiect principal de activitate gestionarea datoriei și a creanțelor existente la data reorganizării. După finalizarea procesului de divizare Societatea Națională a Căilor Ferate Române se va reorganiza prin hotărâre a Guvernului, care va stabili forma juridică, atribuțiile și patrimoniul acesteia.

Art. 49. — Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale prevăzute la art. 47 se organizează și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, prin hotărâre a Guvernului, care va stabili forma juridică, atribuțiile și patrimoniul acestora.

Art. 50. — Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, rezultate din reorganizare, care au ca obiect de activitate administrarea infrastructurii căilor ferate

române, efectuarea transportului de călători, de mărfuri și de alte bunuri, vor prelua de la Societatea Națională a Căilor Ferate Române activele strict necesare pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență pentru traficul existent la data reorganizării.

Art. 51. — Activele care nu se preiau de către compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, rezultate din reorganizare, constituie patrimoniul Societății Naționale a Căilor Ferate Române, rămasă după reorganizare, în limitele stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Art. 52. — (1) Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale rezultate din reorganizare:

a) preiau drepturile și obligațiile Societății Naționale a Căilor Ferate Române, în limitele și în condițiile stabilite prin actul de înființare a acestora;

b) dețin, în concesiune sau în proprietate, după caz, bunurile imobile și mobile care le revin prin împărțirea patrimoniului Societății Naționale a Căilor Ferate Române;

c) pot constitui societăți comerciale, filiale, agenții și reprezentanțe în țară și în străinătate, în condițiile legii;

d) asigură realizarea activității de ansamblu a transportului feroviar de interes național.

(2) Capitalul social inițial al companiei naționale, al societăților naționale și al societăților comerciale, rezultate din reorganizare, este subscris și vărsat integral de statul român, la data înființării acestora.

(3) Acțiunile emise inițial de compania națională, de societățile naționale și de societățile comerciale, rezultate din reorganizare, sunt proprietate a statului, iar drepturile acestuia, ca acționar, sunt exercitate de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

(4) Acțiunile emise de compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, rezultate din reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, pot fi cotate la bursă și tranzacționate liber pe piață.

(5) Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, rezultate din reorganizare, precum și filialele acestora pot fi supuse procesului de privatizare, în condițiile legii, statul putând păstra pachetul majoritar de acțiuni.

(6) În perioada în care statul este acționar unic la compania națională, societățile naționale și societățile comerciale înființate potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, acestea pot fi reorganizate prin hotărâre a Guvernului, în noi companii naționale, societăți naționale, societăți comerciale, după caz, capitalul social inițial fiind subscris și integral vărsat de statul român ale cărui interese sunt reprezentate de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

(7) În funcție de condițiile locale pot fi înființate societăți comerciale de transport feroviar public de călători care, în calitate de operatori de transport feroviar public, să asigure transportul numai pentru anumite zone stabilite prin hotărâre a Guvernului. Societățile comerciale de transport feroviar public de călători se organizează și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului. Prin hotărâre a Guvernului se vor stabili forma juridică, atribuțiile și patrimoniul acestora.

(8) Personalului preluat de noile companii naționale, societăți naționale, societăți comerciale, precum și personalului excedentar i se aplică, în mod corespunzător, prevederile art. 55 și 56.

Art. 53. — În realizarea obiectului lor de activitate, compania națională, societățile naționale și societățile comerciale, rezultate din reorganizare, pot, după caz:

a) să stabilească, în condițiile legii, și să adapteze la condițiile pieței tarifele pentru transporturile feroviare publice de călători și de mărfuri, precum și pentru alte prestații și servicii din domeniul lor de activitate;

b) să elaboreze prescripțiile, tehnologiile, normativele și normele de muncă specifice activității proprii, inclusiv cele de prevenire și stingere a incendiilor;

c) să inițieze și să încheie convenții și contracte de transport intern și internațional, potrivit reglementărilor în vigoare;

d) să participe, în nume propriu, la organismele internaționale din domeniul feroviar sau din domenii conexe;

e) să acorde unor persoane fizice sau juridice facilități și gratuități de călătorii sau de transport;

f) să introducă sau să retragă servicii de transport, servicii din stații de călători sau de mărfuri, cu respectarea condițiilor contractului de activitate, prevăzut la art. 38, și a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență;

g) să negocieze obținerea de credite garantate de stat sau garantate cu bunurile pe care le au în proprietate, după caz;

h) să organizeze structuri proprii de pază și de păstrare a ordinii, în condițiile legii;

i) să dețină sau să participe cu capital social la alte persoane juridice și să decidă, în condițiile legii, asocierea cu persoane juridice, române sau străine;

j) să efectueze activități de producție, turism, comerț intern și internațional, prestări de servicii, precum și de transport bazat pe alte tehnologii decât cea feroviară, cu respectarea normelor legale care reglementează aceste activități;

k) să organizeze activități proprii de cercetare, proiectare, informatică, învățământ, asistență medicală, medicina și psihologia muncii, perfecționare profesională;

l) să editeze publicații și lucrări referitoare la prestație, producție, știință și tehnică, specifice activităților pe care le desfășoară;

m) să facă propuneri privind prescripțiile tehnice în domeniul transporturilor feroviare, al construcțiilor și realizărilor tehnice în domeniu;

n) să stabilească bugetul de venituri și cheltuieli, care include alocațiile și compensațiile de la bugetul de stat și care se aprobă de Guvern, la propunerea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 54. — Creditele în curs de derulare sau de contractare la Societatea Națională a Căilor Ferate Române, care se reorganizează, împreună cu drepturile și obligațiile aferente, se repartizează companiei naționale, societăților naționale și societăților comerciale, nou-înființate, prin hotărâre a Guvernului de înființare a acestora, preluându-se corespunzător și contractele de credit.

Art. 55. — (1) Personalul necesar companiei naționale, societăților naționale și societăților comerciale nou-înființate se preia, în mod selectiv, de la Societatea Națională a Căilor Ferate Române și se consideră transferat. Criteriile de selecționare a personalului vor ține seama, în mod prioritar, de competența profesională, disciplina în activitate și de asigurarea posturilor necesare siguranței circulației feroviare.

(2) În cazul în care, în procesul reorganizării, rezultă un excedent de personal, acesta se disponibilizează de către Societatea Națională a Căilor Ferate, în condițiile legii.

Art. 56. — (1) Personalul Societății Naționale a Căilor Ferate Române, existent la data declanșării procesului de reorganizare, beneficiază de facilități de călătorie gratuită pe calea ferată, în aceleași condiții în care a beneficiat ca salariat al Societății Naționale a Căilor Ferate Române, indiferent de situația acestuia după reorganizare.

(2) Pensionarii și membrii de familie (soțul, soția și copiii minori) ai personalului prevăzut la alin. (1), precum și personalul disponibilizat beneficiază de permise de călătorie gratuite pe calea ferată, în condițiile legii.

(3) La stabilirea vechimii în unitățile de căi ferate pentru acordarea permiselor de călătorie gratuită pe calea ferată pensionarilor și membrilor de familie ai acestora se ia în considerare și perioada în care a prestat munca în Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în Societatea Națională a Căilor Ferate Române, în fostul departament al căilor ferate cu unitățile din subordine, până la data desființării acestuia, și în compartimentele din aparatul propriu al fostului Minister al Transporturilor și Telecomunicațiilor, care au efectuat lucrări pentru calea ferată.

(4) Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale rezultate din reorganizare, care au ca obiect de activitate transportul feroviar public de călători, se substituie obligațiilor Societății Naționale a Căilor Ferate Române privitoare la acordarea legitimațiilor și permiselor de călătorie gratuită pe calea ferată.

Art. 57. — (1) Compania națională, societățile naționale și societățile comerciale nou-înființate sunt conduse de adunarea generală a acționarilor, constituită din reprezentanții statului și ai celorlalți deținători de acțiuni.

(2) Reprezentanții statului în adunarea generală a acționarilor sunt numiți prin ordin al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului.

(3) Atribuțiile și componența adunării generale a acționarilor sunt prevăzute în statutul companiei naționale, societăților naționale și societăților comerciale nou-înființate.

Art. 58. — (1) Adunarea generală a acționarilor alege consiliul de administrație al companiei naționale, al societăților naționale și al societăților comerciale nou-înființate. Până la finalizarea procesului de privatizare a companiei naționale, societăților naționale și societăților comerciale nou-înființate, reprezentanții statului în consiliul de administrație și președintele consiliului de administrație sunt numiți prin ordin al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului.

(2) Președintele consiliului de administrație al companiei naționale, societăților naționale și societăților comerciale nou-înființate este și directorul general al acestora.

(3) Atribuțiile consiliului de administrație, precum și ale președintelui acestuia se stabilesc prin statutul companiei naționale, societăților naționale și societăților comerciale nou-înființate.

CAPITOLUL II Dispoziții finale

Art. 59. — Începând cu data înființării primei societăți naționale/comerciale de transport marfă, rezultată în urma reorganizării Societății Naționale a Căilor Ferate Române, tarifele transporturilor feroviare de marfă se formează liber pe piață.

Art. 60. — Investițiile, modernizările, dezvoltările și reparațiile la infrastructura feroviară publică, precum și investițiile pentru realizarea proiectelor de importanță națională, care asigură integrarea României în sistemul de transport feroviar european, se finanțează de la bugetul de stat sau din credite garantate de stat și rambursate de la bugetul de stat.

Art. 61. — Majorările de întârziere pentru neplata la termen a obligațiilor către stat și instituții publice, existente la data înmatriculării în registrul comerțului a companiei naționale care administrează infrastructura feroviară, a societăților naționale și a societăților comerciale rezultate din reorganizare, precum și majorările datorate de Societatea Națională a Căilor Ferate Române în forma rămasă după reorganizare sunt scutite de la plată.

Art. 62. — În scopul ținerii evidenței bunurilor imobiliare aflate în proprietatea sau în concesiunea companiei naționale care administrează infrastructura feroviară, a societăților naționale și a societăților comerciale, rezultate din reorganizare, și pentru asigurarea opozabilității titlurilor

acestora față de terti și inițierea acțiunilor necesare pentru recuperarea sau dobândirea de noi valori patrimoniale se întocmesc evidențe și documentații proprii de cadastru, în condițiile legii.

Art. 63. — În perioada în care statul este acționar unic se pot efectua transferuri de active și orice alte elemente patrimoniale între compania națională, societățile naționale și societățile comerciale înființate potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, prin ordin al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului, cu modificarea corespunzătoare a capitalului social al acestora.

Art. 64. — Lista produselor și a serviciilor ale căror prețuri și tarife se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, anexă la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 privind prețurile și tarifele produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special sau al regiilor autonome, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 2 aprilie 1998, se modifică la liniuța a treia, coloana întâi, și va avea următorul cuprins:

„— Transport de călători pe calea ferată — deservire generală (exclusiv servicii auxiliare și transport internațional).“

Art. 65. — În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârilor Guvernului de înființare a companiei naționale, a societăților naționale și a societăților comerciale, rezultate din reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, prevăzute la art. 47 alin. (1), Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului va supune spre aprobare Guvernului contractele de activitate prevăzute la art. 37 și 38.

Art. 66. — (1) Legea nr. 129/1996 privind transportul pe căile ferate române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 268 din 30 octombrie 1996, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 aprilie 1997, aprobată și modificată prin Legea nr. 111/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 7 iulie 1997, și cu modificările și completările aduse prin Ordonanța Guvernului nr. 40/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 29 august 1997, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

(2) Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 235/1991 privind înființarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 12 aprilie 1991, cu modificările și completările ulterioare, sunt și rămân în vigoare până la finalizarea procesului de reorganizare.

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 182/1999, care nu sunt încorporate în textul republicat al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 12/1998:

„Art. II. — Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 12/1998 se aplică în mod corespunzător și companiilor naționale, societăților naționale, societăților naționale și societăților comerciale ce se vor înființa în baza prezentei ordonanțe de urgență.“

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”